

Bilag 2.2

11.08.2026

Versjon 1.0

Krav til design

Transporttjenester Hadeland 2028

Ruter#

Innhold

Om dette dokumentet	3
Hensikten med dokumentet	4
Slik leser du dokumentet.	5
1 Generelt om merking	6
2 Kvalitet til merking	7

Utvendig

3 Oversikt busser	9
4 Grunnfarge.	13
5 Nettverkssymbol	15
6 RuterRegion	16
7 Operatørens logo	17
8 Kontrastmerking rundt dører	18
9 Merke over bakre dører	20
10 Døråpnerknapp for PRM	21
11 Merker for PRM	22
12 Merke for nødutgang ved dør	23
13 Merke for vis gyldig billett.	24
14 Internnummer (front)	25
15 Ruters logo (front).	26
16 Merker for PRM (front)	27
17 Internnummer (bak).	28

Innvendig

18 Grunnfarger innvendig	30
19 Farger og mønster på seter	31
20 Materialvalg og kvalitet	32
21 Baksiden av setet	33
22 Farge på holdeløkker.	34
23 Holdestenger	35
24 Belysning.	38
25 Skjermer	39
26 Mønster på glassvegg	40
27 Stoppsignalknapper	41
28 Døråpnerknapper	42
29 Døråpnerknapper ved trapp.	43
30 Holdere til plakater	44
31 Merking ved førerområde	46
32 Merking av førstehjelp og brannslukker	49
33 Merking over dører	51
34 Merking av klemfare ved dørene	54
35 Merking av videoovervåking i buss.	55
36 Merking av nødutgang på vindu.	56
37 Merking av nødutgang i tak	57
38 Merking ved seter.	58
39 Merking ved seter.	59
40 Merking i fleksområde	60
41 Merking av kortleser	63

Om dette dokumentet

Dette dokumentet beskriver kravene til hvordan Oppdragsgiver sine busser for Hadeland skal profilieres. Dette inkluderer bruk og plassering av **logoer**, bruk av **farger** og **mønster**, **sikkerhetsmerking** og annen **informasjonsmerking** rettet mot kundene – både utvendig og innvendig.

I tillegg til dette fungerer også dokumentet som et instruksjonshefte til hvordan disse elementene skal gjenskapes på best mulig måte. Det er meningen at dette skal kunne leses og brukes av alle som måtte ha nytte av det gjennom hele prosessen. Fra de første monteringer på fabrikk, til senere vedlikehold.

Illustrasjoner og **fargekoder** som presenteres i dokumentet fungerer som støtte til krav-teksten, og er i seg selv ikke krav. Disse er ment som veiledende eksempler som illustrerer prinsippene for bruk og plassering.

Hensikten med dokumentet

Oppdragsgiver ønsker at kundene skal oppfatte Ruter så likt som mulig på tvers av alle kommunikasjonsflater. Det gir økt kunde verdi om den opplevelsen kundene møter er kjent, slik at man alltid vet hvordan man skal forholde seg til den – som igjen vil bidra til en økt følelse av trygghet og komfort. I tillegg vil dette også sikre at nødvendig informasjon som kunden møter på transportmiddelet er lett gjenkjennelig, slik at dette vil være raskt og enkelt å forstå for alle.

Transportmidlene er en stor kommunikasjonsflate, så her er det viktig å snakke til kundene med én stemme, både i det tekstlige og i det visuelle uttrykket. Dette vil bidra til et helhetsbilde av kundeopplevelsen.

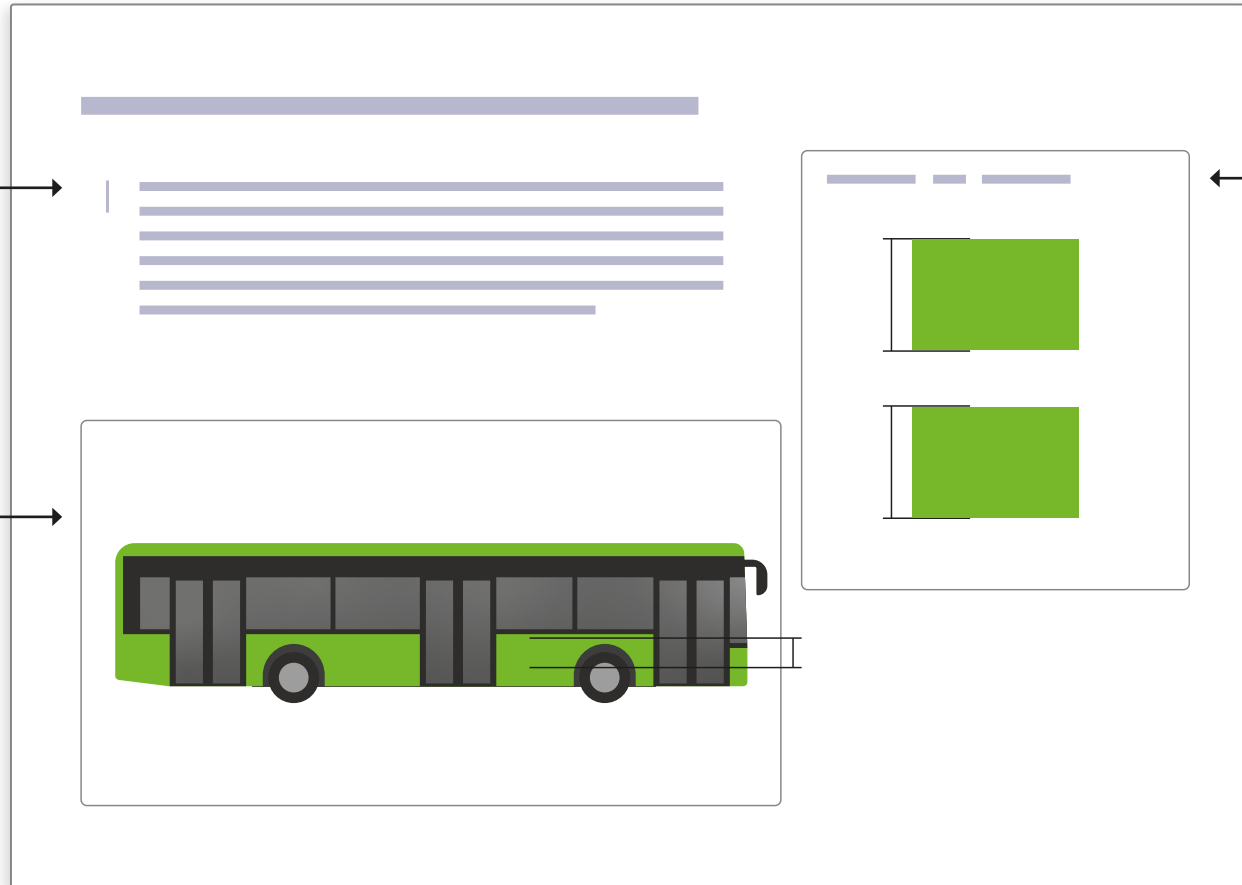
Slik leser du dokumentet

5

Slik ser en typisk side ut:

Her ligger krav-teksten.
Det er primært denne
man skal forholde seg til.

Illustrasjon som
støtter opp eller
visualiserer kravet.

Ekstra informasjon om
produksjonsfil til merker.
Noen sider vil også gi
eksempler til farger.

Merk at illustrasjoner og fargekoder fungerer som støtte til krav-teksten,
og er i seg selv ikke krav.

1 Generelt om merking

- 1.1 **All merking skal utelukkende skje med merkene som er beskrevet i dette dokumentet. Ingen ytterligere merker skal plasseres.** Dersom det er behov for ytterligere merker må oppdragsgiver kontaktes slik at nye retningslinjer og produksjonsfiler kan lages.
- 1.2 Det gjøres unntak for enkelte tekniske merker der det er konkret behov eller lovpålagt at disse skal være med. Dette gjelder for eksempel merker for CNG (trykksatt naturgass) og høyspenning.
- 1.3 Det gjøres også unntak for merker som ikke vil være synlig for kunder. Dette gjelder for eksempel merker som er plassert bak luker, inne i motorrom, etc.
- 1.4 Dokumentet inneholder veiledende prinsipper og retningslinjer for plasseringer av merker. I noen tilfeller vil det på grunn av typen buss ikke være åpenbart hvor merket bør plasseres, eller ikke være mulig å plassere de som beskrevet i dette dokumentet. I slike tilfeller skal plassering vurderes i samarbeid med Oppdragsgiver.
- 1.5 Dersom det er behov for å lage merker tilpasset en spesifikk busstype, skal Oppdragsgiver få tilsendt nødvendige detaljer når busstypen er fastsatt, slik at merkene kan utformes spesifikt for denne busstypen. Dette vil for eksempel kunne være tilfelle for merket for nødutgang, da interaksjonen på knapp/bryter vil variere mellom ulike busstyper.
- 1.6 Fonten TID skal benyttes på alle merker.

2 Kvalitet til merking

- 2.1 Alle merker skal være slitesterke og av god kvalitet for å sikre lengst mulig levetid.
- 2.2 Alle merker skal ta i bruk et lim som gjør at de sitter godt fast på det materialet det må festes på. Dette gjelder spesielt for merker som må festes på materialer med dårlig festeevne (lav overflateenergi).
- 2.3 Alle tosidige merker som festes innvendig på vinduer skal være ugjennomsiktig slik at merkets lesbarhet ivaretas selv under direkte sollys.
- 2.4 Alle merker knyttet til nødutganger (grønn), førstehjelp (grønn) og brannslukking (rød) skal trykkes på etterlysende folie som oppfyller kravene om etterlysningsgrad satt i DIN standard 67510.
- 2.5 Alle merker skal trykkes på brannsikkert materiale som oppfyller kravene til brannklasse B-S1-D0.
- 2.6 Det tillates at merker trykkes på annet materiale enn folie (f.eks. metallplate), og med annen monteringsløsning enn lim, om det skulle være behov for det.
- 2.7 Merker som trykkes på folie skal ha avrundete kanter med radius 4mm $\pm$ 1.

Utvendig

3 Oversikt busser

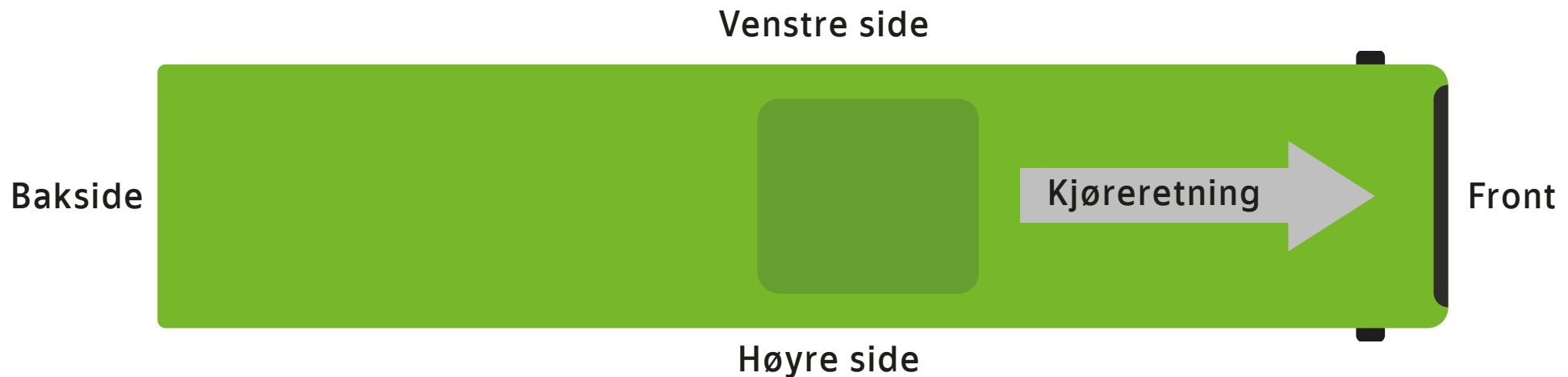
På de neste sidene presenteres en oversikt over de ulike busstypene som er relevante for anbudet:

- Normalbuss/midibuss
- Boggibuss

Oversikten viser hvordan merker og logoer skal plasseres på alle sidene av kjøretøyet. Høyre side referer til siden med dører, mens venstre side referer til siden uten dører.

Illustrasjonene er veiledende og gir en overordnet forståelse av uttrykk og oppbygning. Detaljerte retningslinjer for nøyaktig plassering, proporsjoner og tilpasninger beskrives senere i dette kapittelet.

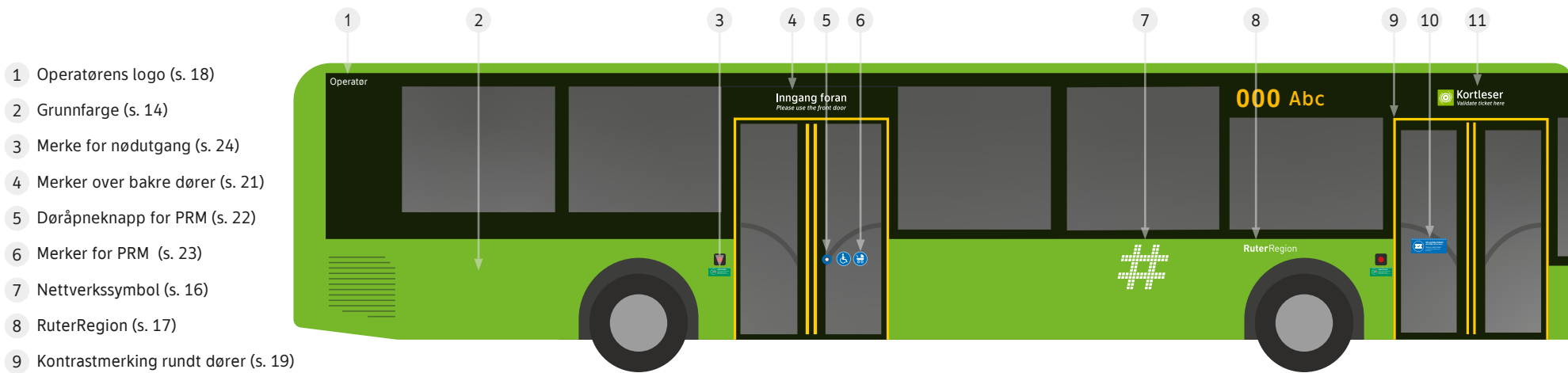
Alle busser er forskjellige, så plasseringsprinsippene for merker er i noen tilfeller vanskelig å følge. Oppdragsgiver ønsker snarlig tilbakemelding om plasseringene som anvises blir utfordrende etter endelig valg av busstype er bestemt.

3 Normalbuss/midibuss

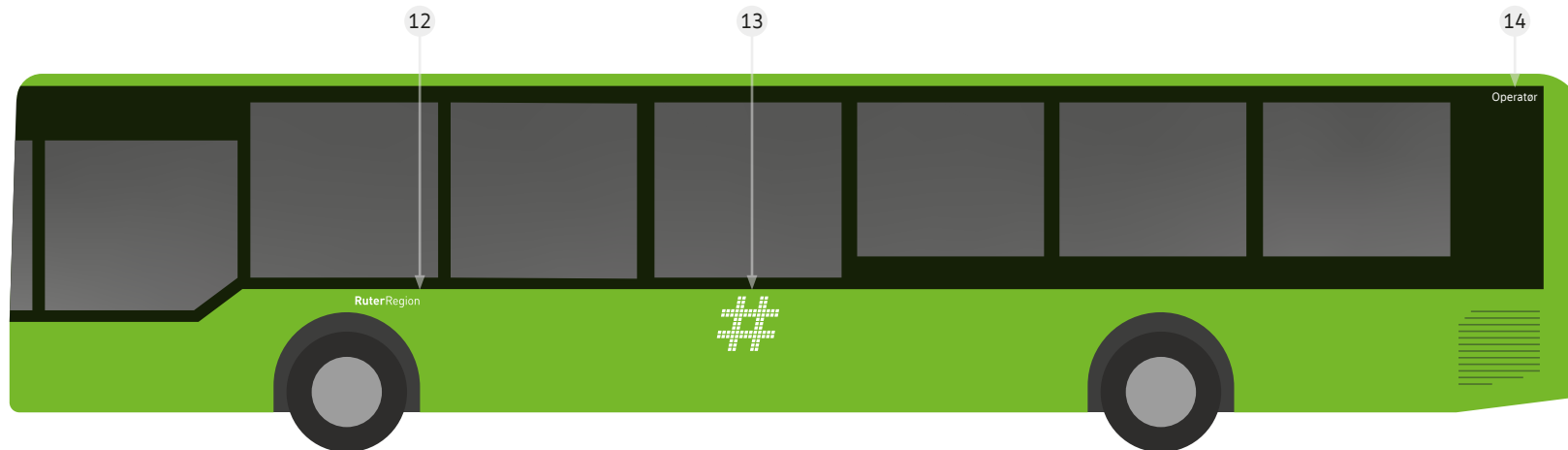
10

Høyre side

- 1 Operatørens logo (s. 18)
- 2 Grunnfarge (s. 14)
- 3 Merke for nødutgang (s. 24)
- 4 Merker over bakre dører (s. 21)
- 5 Døråpneknapp for PRM (s. 22)
- 6 Merker for PRM (s. 23)
- 7 Nettverkssymbol (s. 16)
- 8 RuterRegion (s. 17)
- 9 Kontrastmerking rundt dører (s. 19)
- 10 Vis gyldig billett (s. 25)
- 11 Merke over fremste dør (s. 20)
- 12 RuterRegion (s. 17)
- 13 Nettverkssymbol (s. 16)
- 14 Operatørens logo (s. 18)

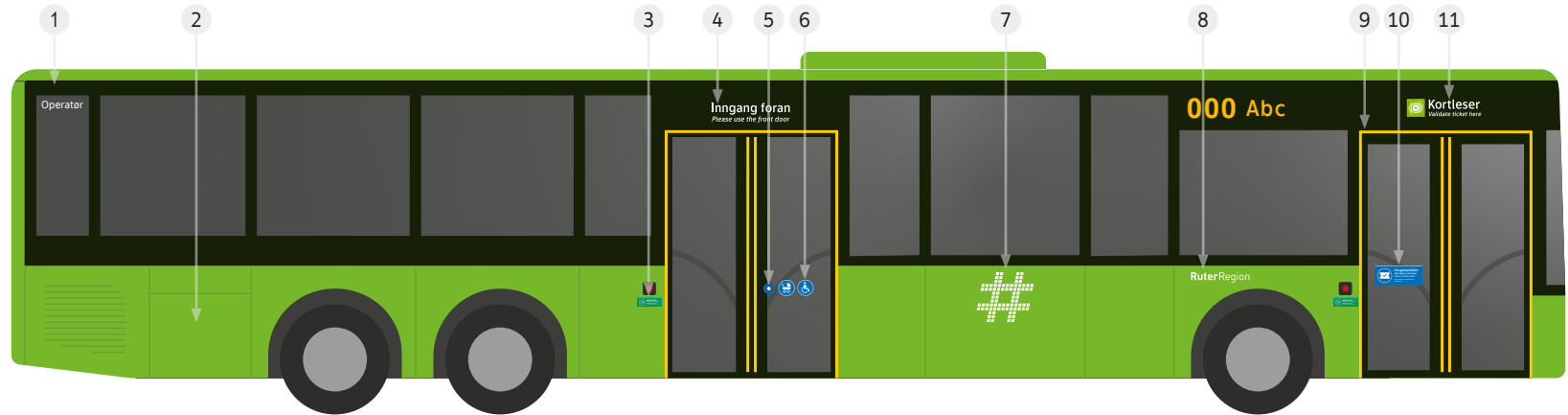
Venstre side

3 Boggibuss

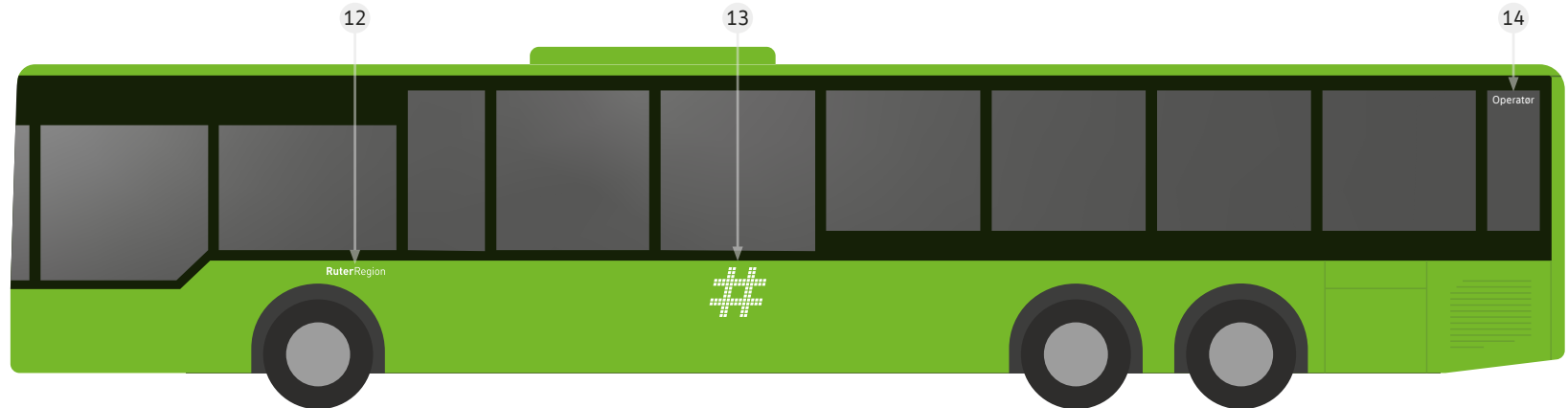
11

Høyre side

- 1 Operatørens logo (s. 18)
- 2 Grunnfarge (s. 14)
- 3 Merke for nødutgang (s. 24)
- 4 Merker over bakre dører (s. 21)
- 5 Døråpneknapp for PRM (s. 22)
- 6 Merker for PRM (s. 23)
- 7 Nettverkssymbol (s. 16)
- 8 RuterRegion (s. 17)
- 9 Kontrastmerking rundt dører (s. 19)
- 10 Vis gyldig billett (s. 25)
- 11 Merke over fremste dør (s. 20)
- 12 RuterRegion (s. 17)
- 13 Nettverkssymbol (s. 16)
- 14 Operatørens logo (s. 18)

Venstre side

3 Front og bakside

12

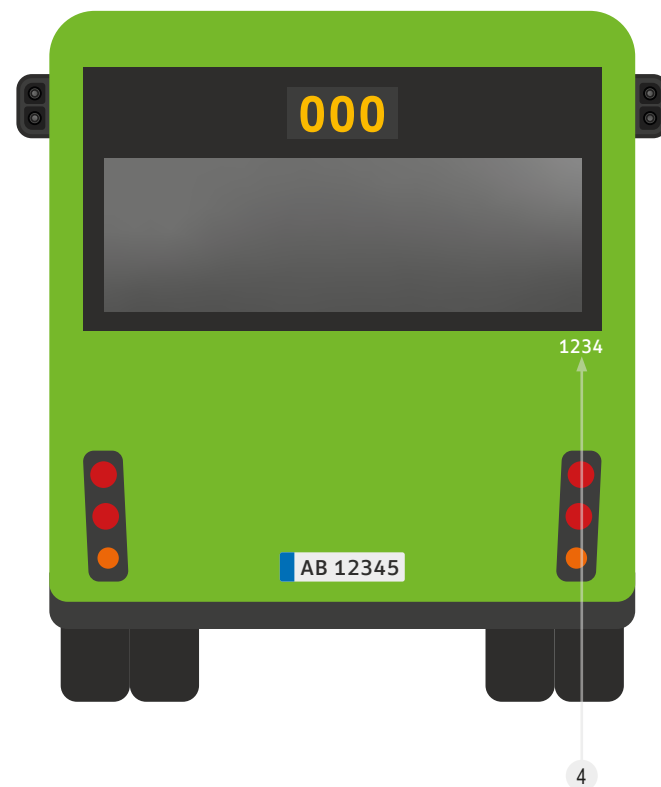
Gjelder alle busstyper

- 1 Internnummer (s. 26)
- 2 Merker for PRM (s. 28)
- 3 Ruters logo (s. 27)
- 4 Internnummer (s. 29)

Front

Bakside

4 Grunnfarge

13

- 4.1 Bussen lakkeres med NSC S 1075 G40Y.
- 4.2 Bussen lakkeres på alle sider, inkludert tak. Det kan gjøres unntak for eksterne installasjoner på taket.
- 4.3 Bussens grunnfarge skal være hel og uten skader til enhver tid.
- 4.4 Bussens grunnfarge skal være av en slik kvalitet at den tåler reklameklistring (fjerning og oppsett jevnlig).

Lakkfarge

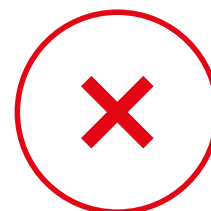
CMYK 60, 0, 100, 0
BS Linden 4800 12E53
PMS 376
NCS S 1075 G40Y

**Fargen som er vist over fungerer kun som en tilnærming av lakkfargen.
Bruk en RAL fargevifte eller en lakkprøve for korrekt lakkfarge.*

4 Grunnfarge

14

- 4.5 Elementer med bussens grunnfarge – eller andre farger – skal ikke brukes som dekor over eller mellom vinduer, med mindre dette inngår som en del av bussens konstruksjon.

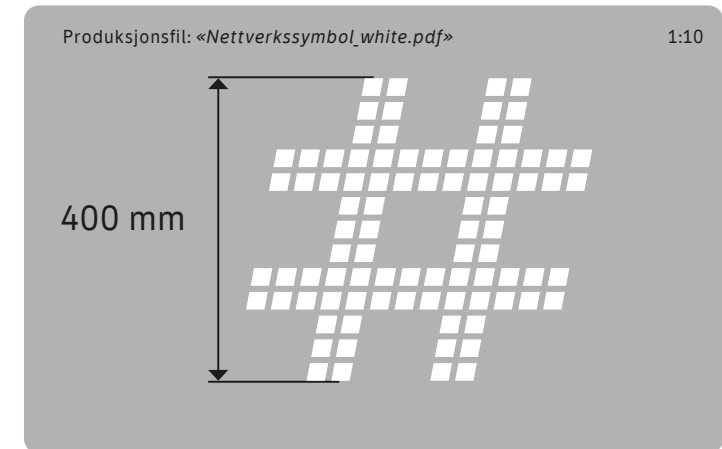

5 Nettverkssymbol

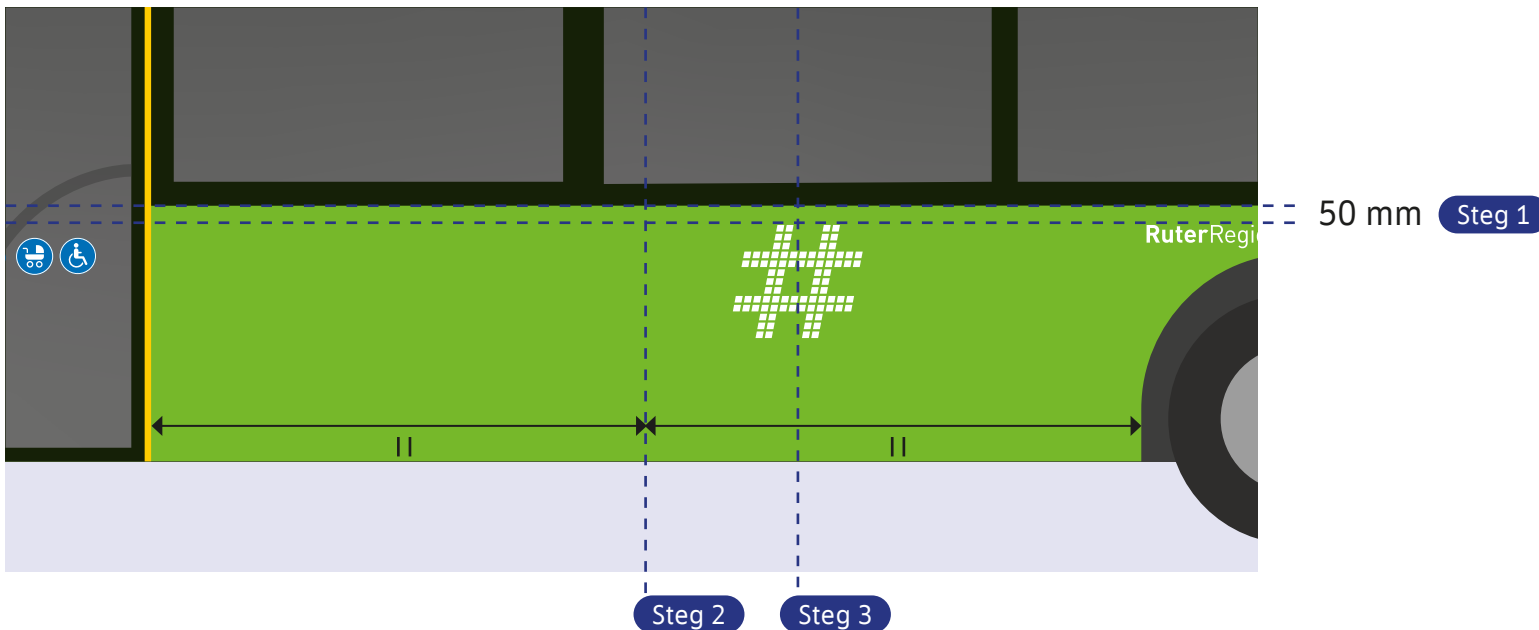
15

5.1 Nettverkssymbolet skal være ensfarget hvitt. Plasseringen skal harmonere med bussgeometrien, og vil variere avhengig av type buss. Plasseringen defineres ved tre steg:

- Steg 1** Merket skal plasseres 50 mm under vinduskant eller platekant.
- Steg 2** Finn midtpunktet mellom dør og fremre hjulbue på høyre side, og mellom de to fremre hjulbuene på venstre side.
- Steg 3** Med midtpunktet i forrige steg som referanse, plasseres merket midtstilt under nærmeste vindu. Om merket ved denne plasseringen er uhensiktsmessig fordi det for eksempel havner midt på en plateskjøt eller lignende, plasseres merket i stedet midtstilt på nærmeste vindussøyle eller karoserryplate.

Høyre side

6 RuterRegion

16

6.1 RuterRegion-merket skal være ensfarget hvitt og plasseres over hjulbuen på begge sider av bussen. Plasseringen defineres ved to steg:

Steg 1 Merket skal plasseres 50 mm under vinduskant eller platekant.

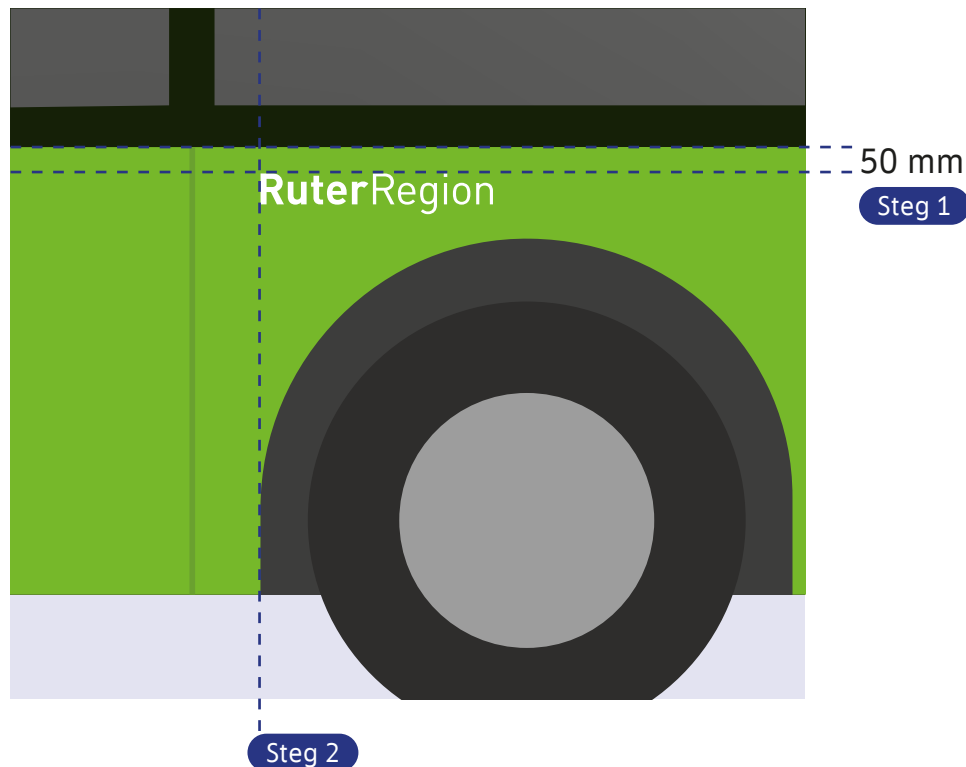
Steg 2 Merket skal plasseres over fremre hjulbue. På bussens høyre side, skal merket plasseres i kant med hjulbuens venstre side. På bussens venstre side, skal merket plasseres i kant med hjulbuens høyre side.

Produksjonsfil: «RuterRegion_white.pdf»

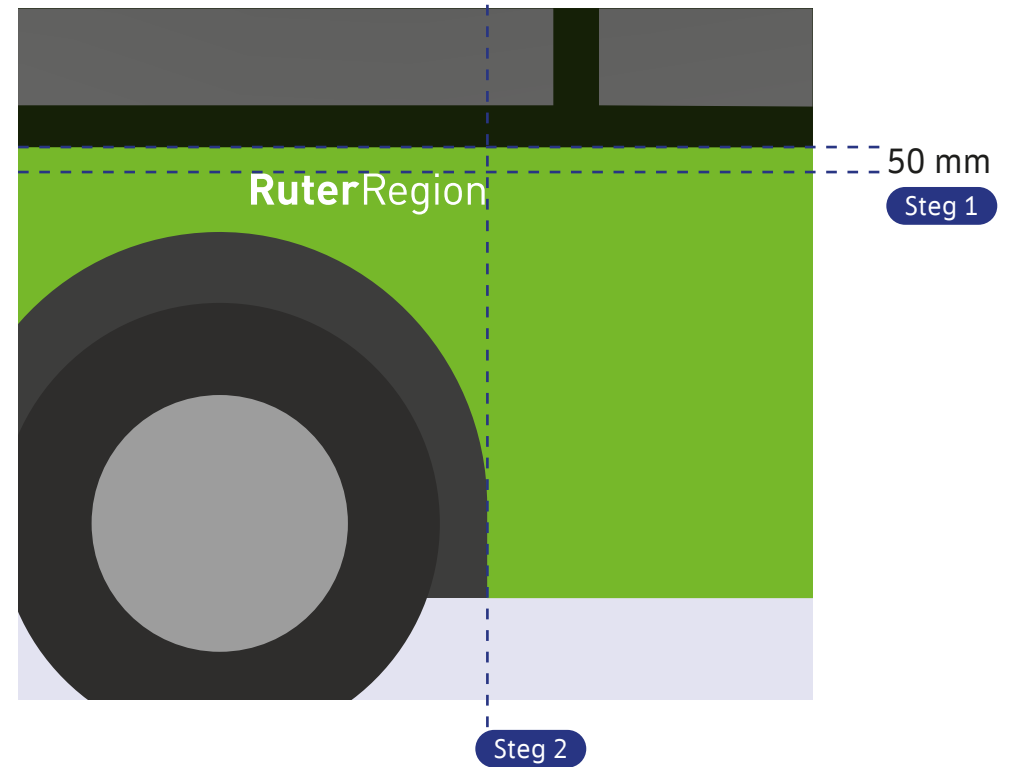
1:10

70 mm **RuterRegion**

Høyre side

Venstre side

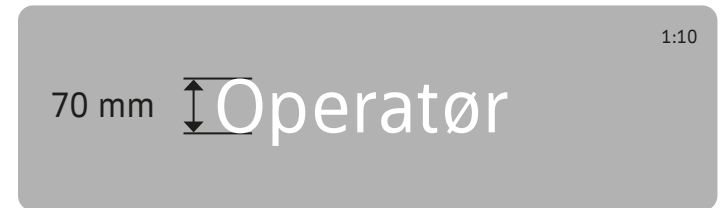
7 Operatørens logo

17

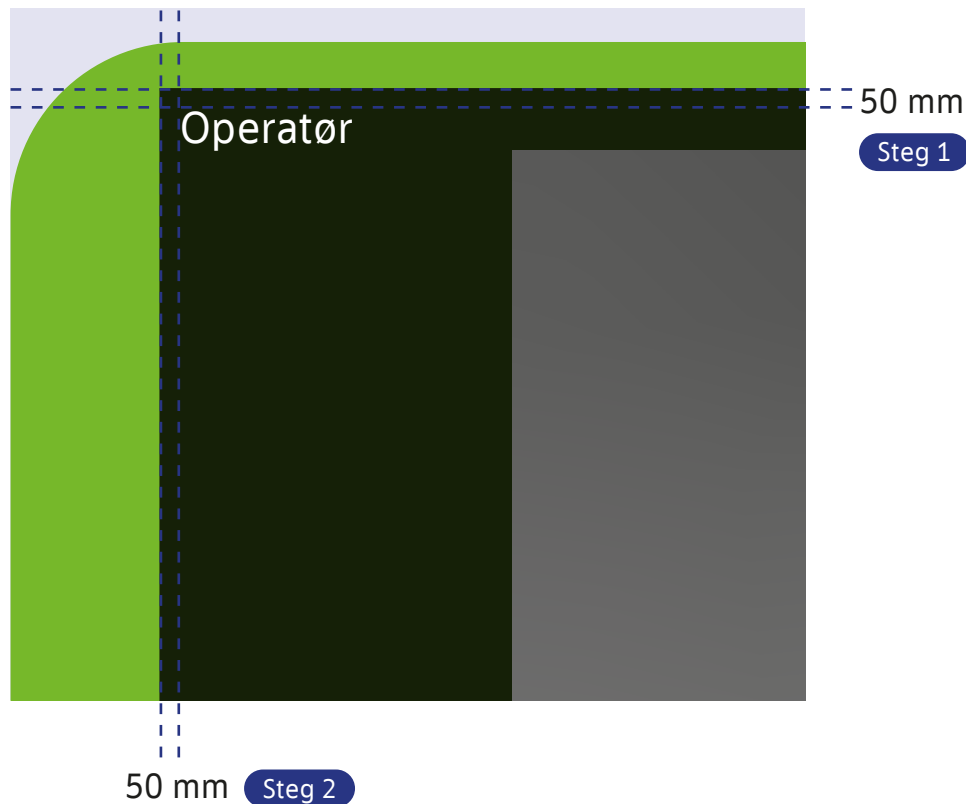
7.1 Operatørens logo skal være ensfarget hvit. Den plasseres bakerst på bussen over eller til høyre for bussens bakerste vindu, på mørk plate eller glass. Plasseringen defineres ved to steg:

Steg 1 Logoen skal plasseres 50 mm under platekant over.

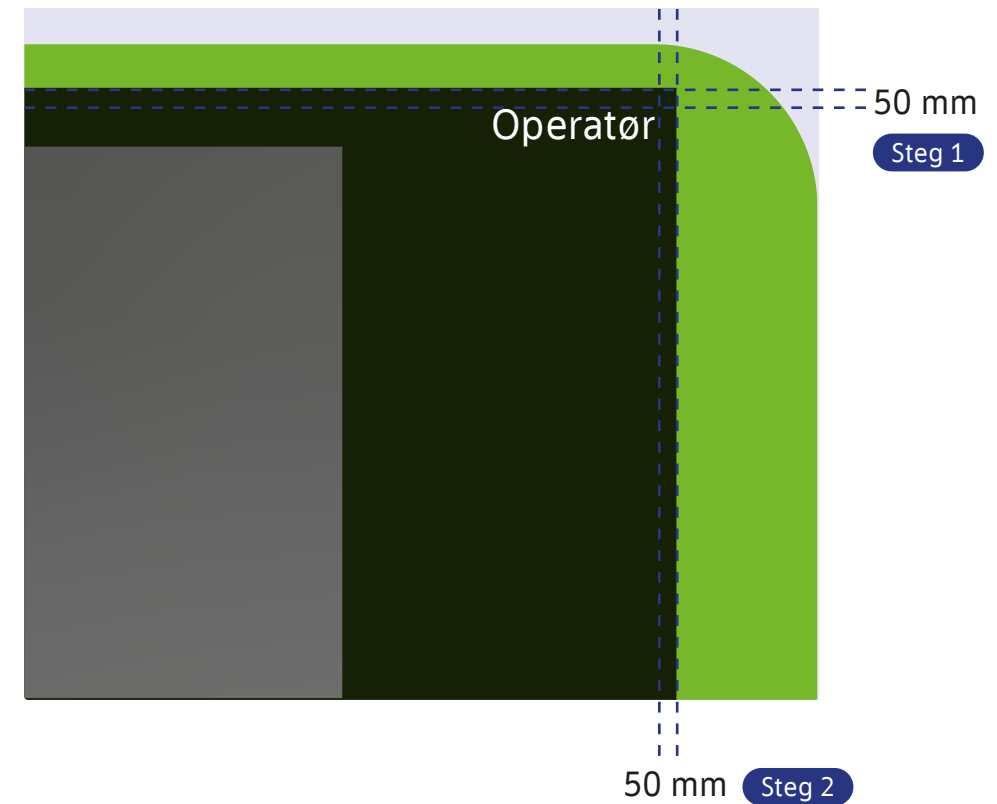
Steg 2 På bussens høyre side, skal logoen plasseres 50 mm fra platekant til venstre. På bussens venstre side, skal logoen plasseres 50 mm fra platekant til høyre.

Høyre side

Venstre side

8 Kontrastmerking rundt dører

18

- 8.1 Kontrastmerking rundt dører skal være gul. Kontrastmerking plasseres som en linje rundt døråpningen. I tillegg plasseres to vertikale linjer på hvert dørblad, innerst mot gummilisten. Linjen skal ha en tykkelse på 35–45 mm.
- 8.2 For enkeltdører skal kontrastmerkingen plasseres kun rundt døren, og ikke på dørbladet.

Kontrastmerking

CMYK 0, 20, 100, 0
RAL 1003
PMS 123
NCS S 1080-Y10R

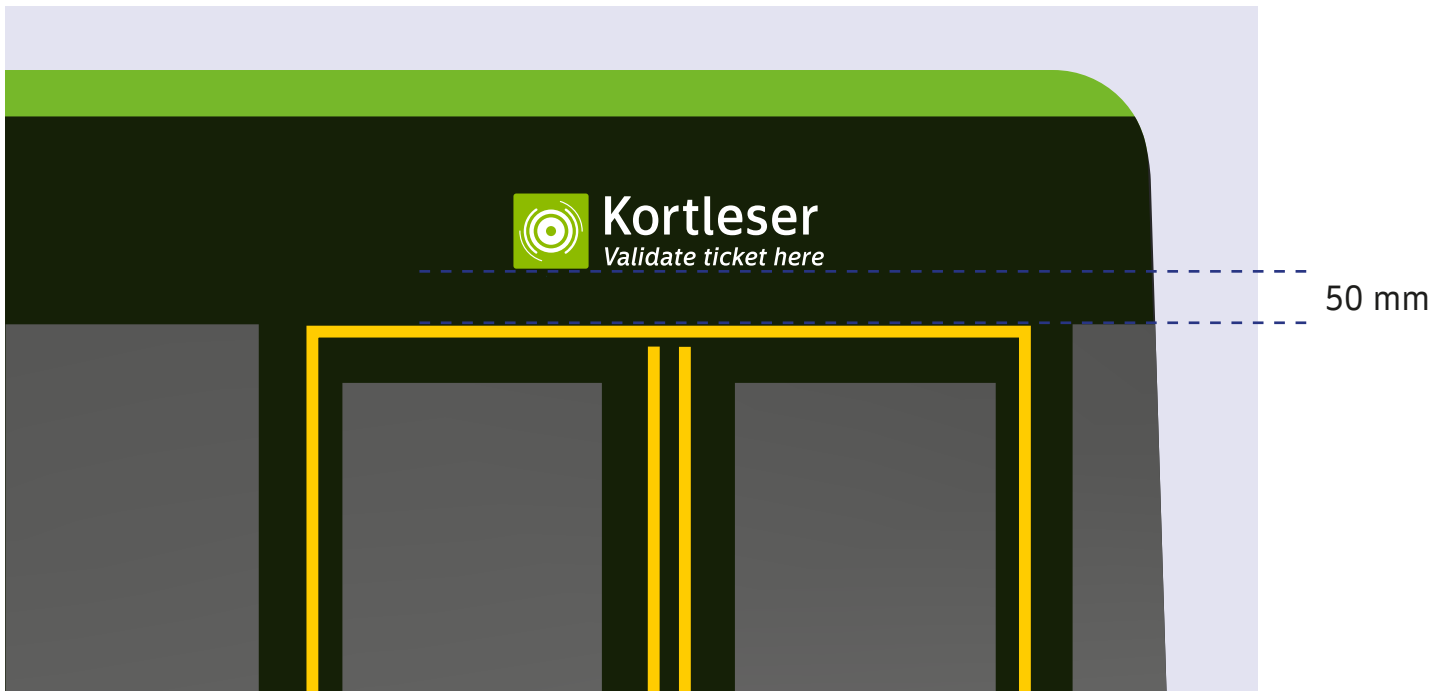
! Fargekoder er veiledende eksempler.

8 Merke over fremste dør

19

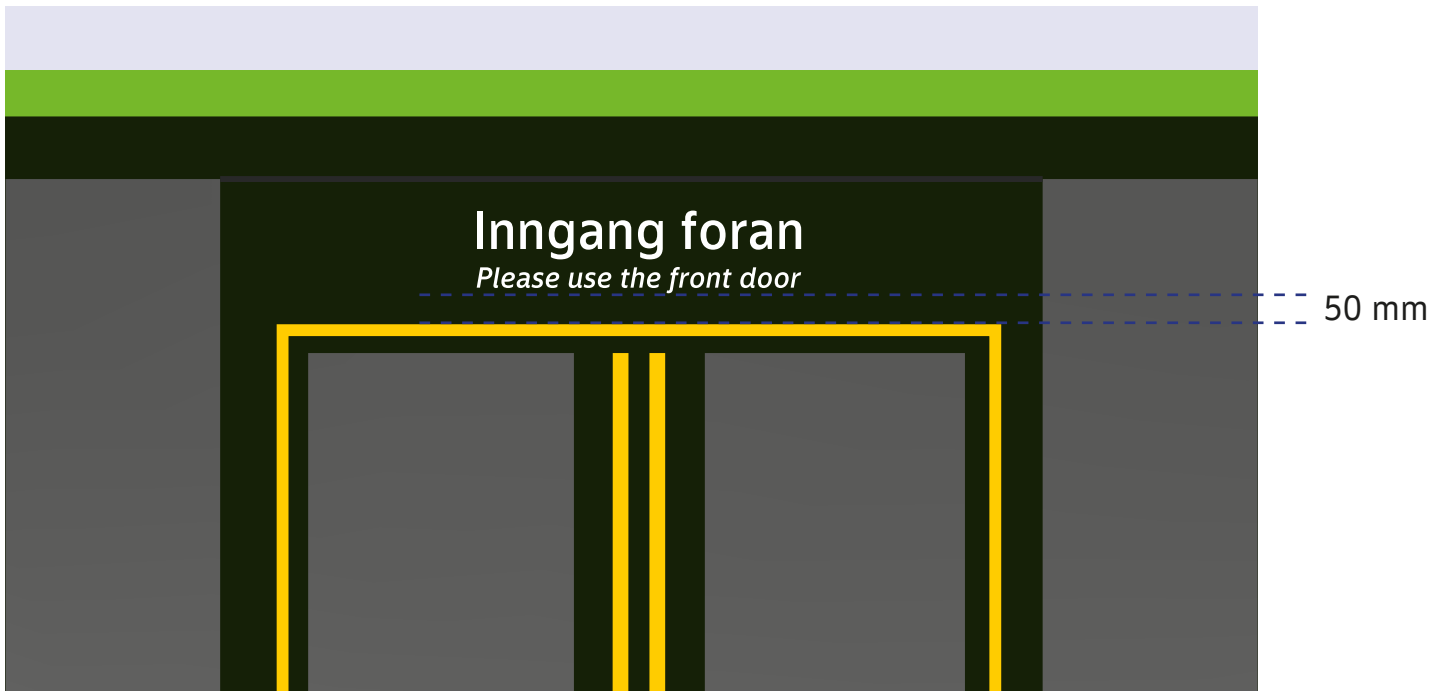
- 8.3 «Kortleser»-merket skal plasseres midtstilt over fremste dør/dører minst 50 mm avstand til kanter.
- 8.4 Teksten på merket skal være hvit, og merket skal måle 550 mm i bredden.
- 8.5 Fonten TID skal benyttes på alle merker.

9 Merke over bakre dører

20

- 9.1 «Inngang foran»-merket skal plasseres midtstilt over bakre dør/dører (alle andre dører enn fremste dør) med minst 50 mm avstand til kanter.
- 9.2 Teksten på merket skal være hvit, og merket skal måle 550 mm i bredden.
- 9.3 Fonten TID skal benyttes på alle merker.

10 Døråpnerknapp for PRM

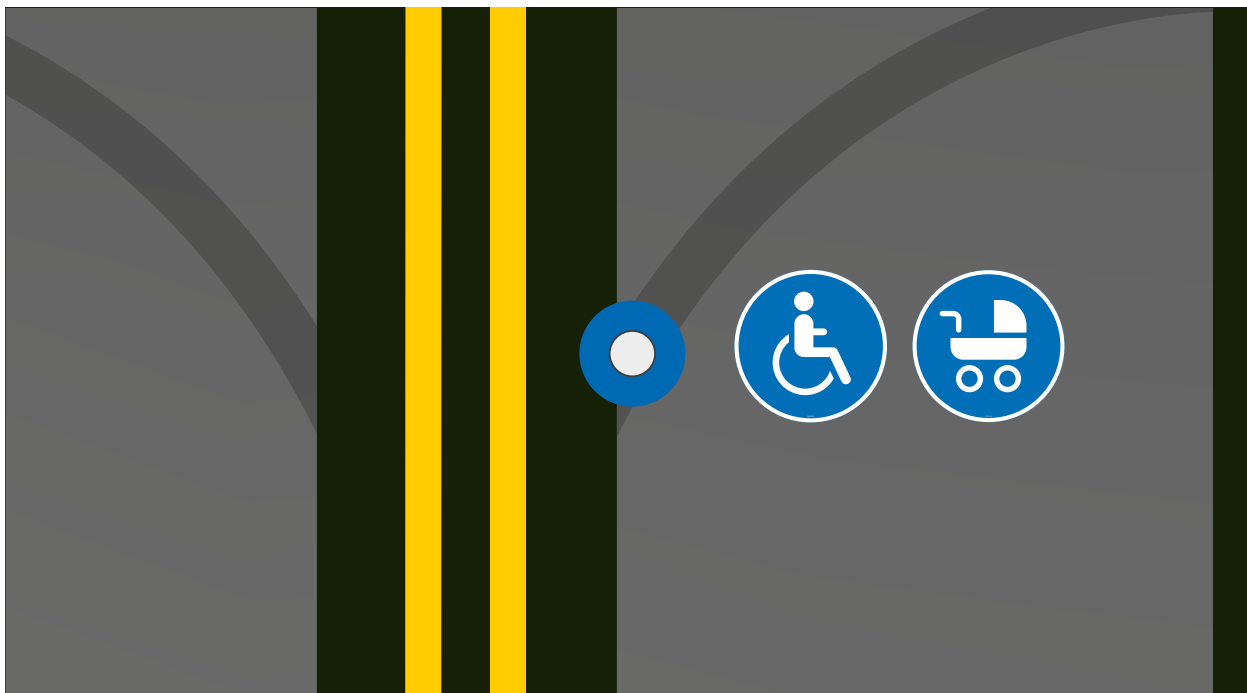
21

10.1 Knapphus på døråpnerknapper for personer med redusert mobilitet (PRM) skal være blå.

Døråpnerknapp
(PRM)

CMYK	100, 50, 0, 0
RAL	5005
PMS	285
NCS	S 4060-R90B

! Fargekoder er veiledende eksempler.

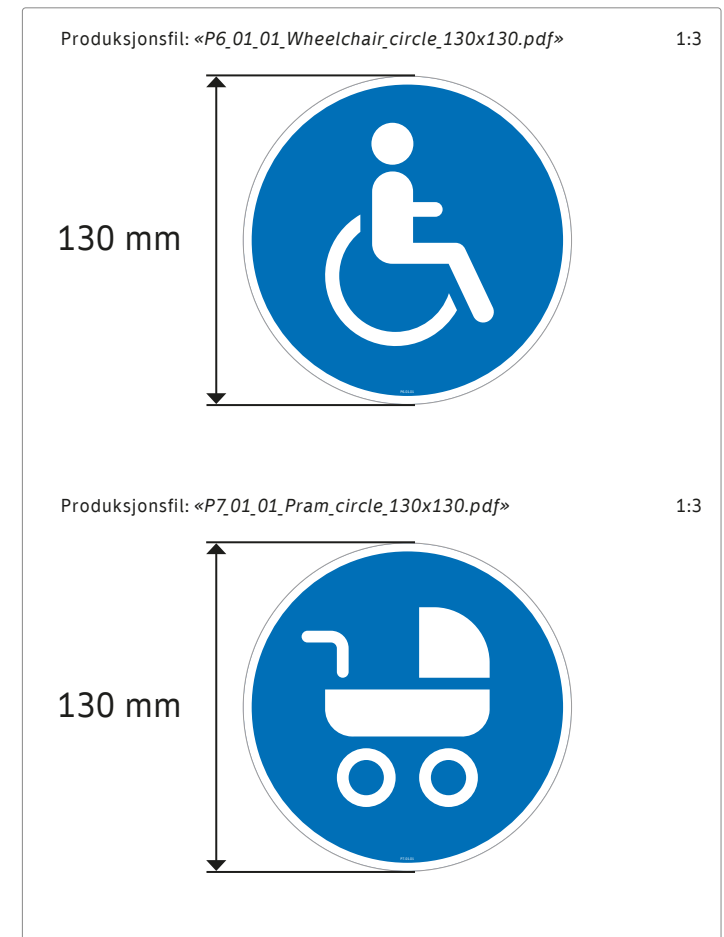
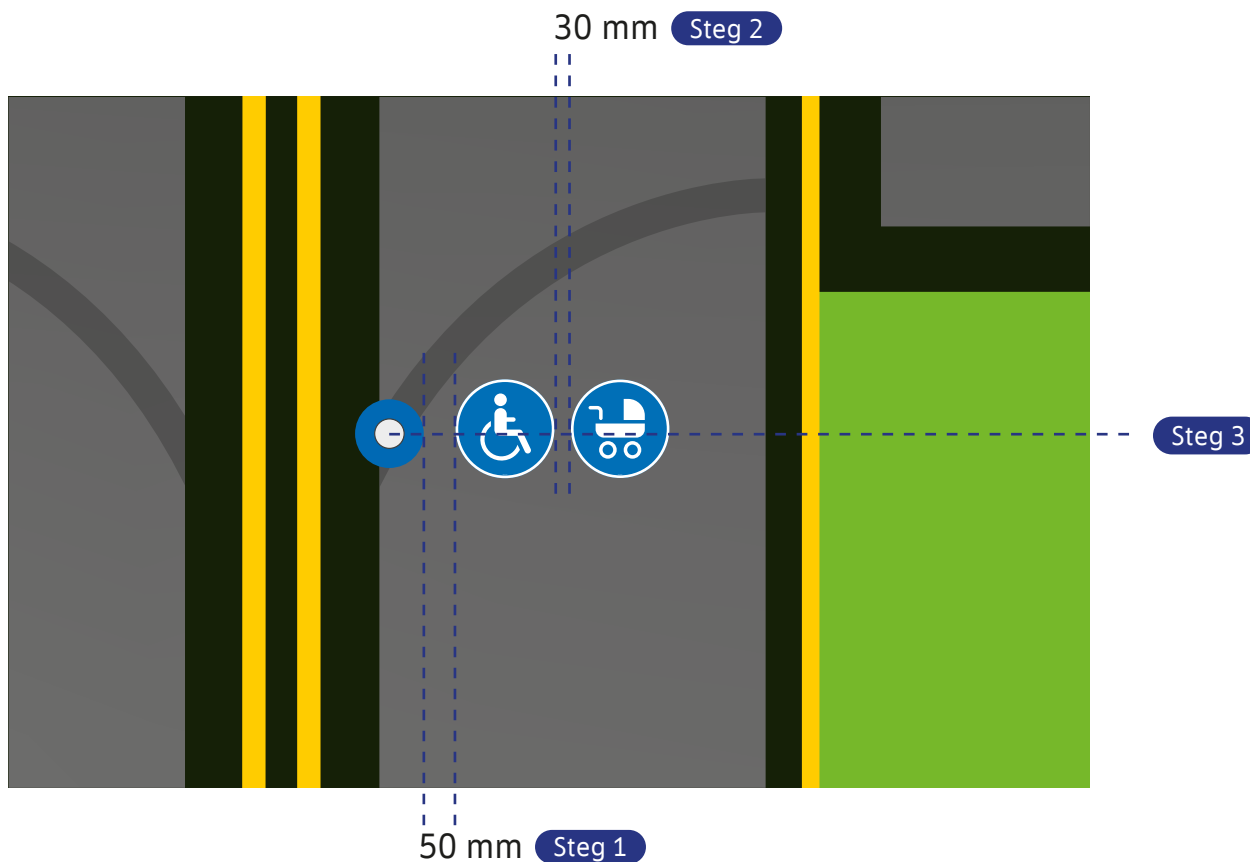

11 Merker for PRM

22

11.1 Merkene for rullestol og barnevogn plasseres på døren ved siden av døråpnerknappen for PRM. Plasseringen defineres av tre steg:

- Steg 1** Merke for rullestol plasseres til høyre for døråpnerknapp for PRM, med 50 mm avstand til knappen.
- Steg 2** Merke for barnevogn plasseres til høyre for merke for rullestol, med 30 mm avstand til merket for rullestol.
- Steg 3** Begge merkene plasseres midstilt på døråpnerknappen for PRM.

12 Merke for nødutgang ved dør

23

12.1 Merke for nødutgang knyttet til dører plasseres ved under knapp/bryter for nødutgang. Plasseringen defineres av to steg:

Steg 1 Merket plasseres 10 mm under knappen/bryteren for nødutgang.

Steg 2 Merket plasseres midtstilt på knappen/bryteren for nødutgang.

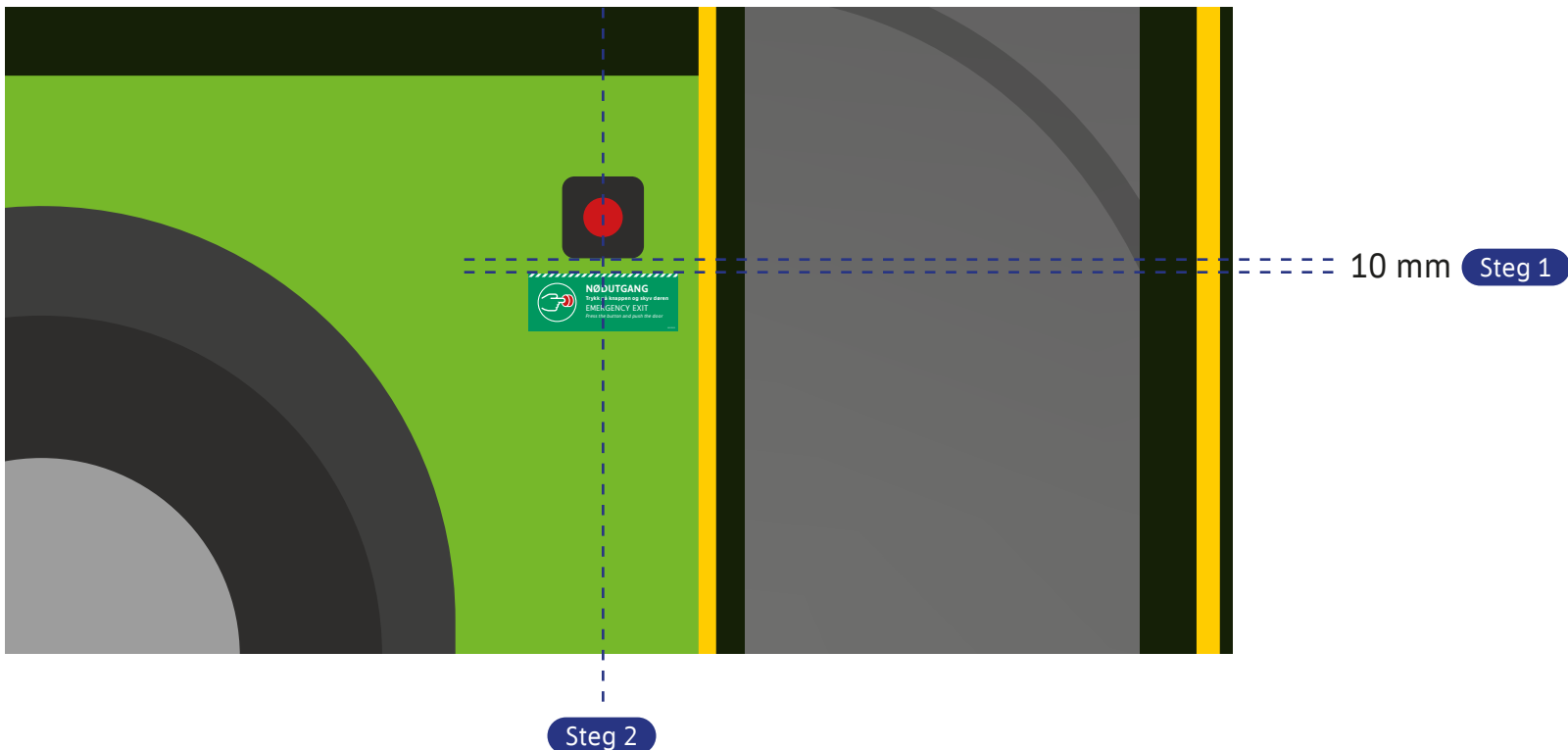
12.2 Det er viktig at merket beskriver interaksjonen av nødutgangen på riktig måte (knapp/bryter/håndtak). Oppdragsgiver må tilsendes beskrivelse og bilde av bussens løsning for bruk av nødutgang når busstype er besluttet, slik at tilpassede produksjonsfiler kan lages spesifikt for nødutgangens interaksjon.

Merket som er inkludert er kun et eksempel.

1:3

❗ Obs! Dette merket trykkes på etterlysende folie.

13 Merke for vis gyldig billett

24

13.1 «Vis gyldig billett»-merket skal være tosidig, og måle 360 mm i bredden. Plasseringen for merket defineres av to steg:

Steg 1 Øverste kant på merket plasseres i kant med vinduskarm.

Steg 2 Merket plasseres midtstilt på fremste dør.

Produksjonsfil: «P10_05_01_Vis_billett_360x150.pdf»

360 mm

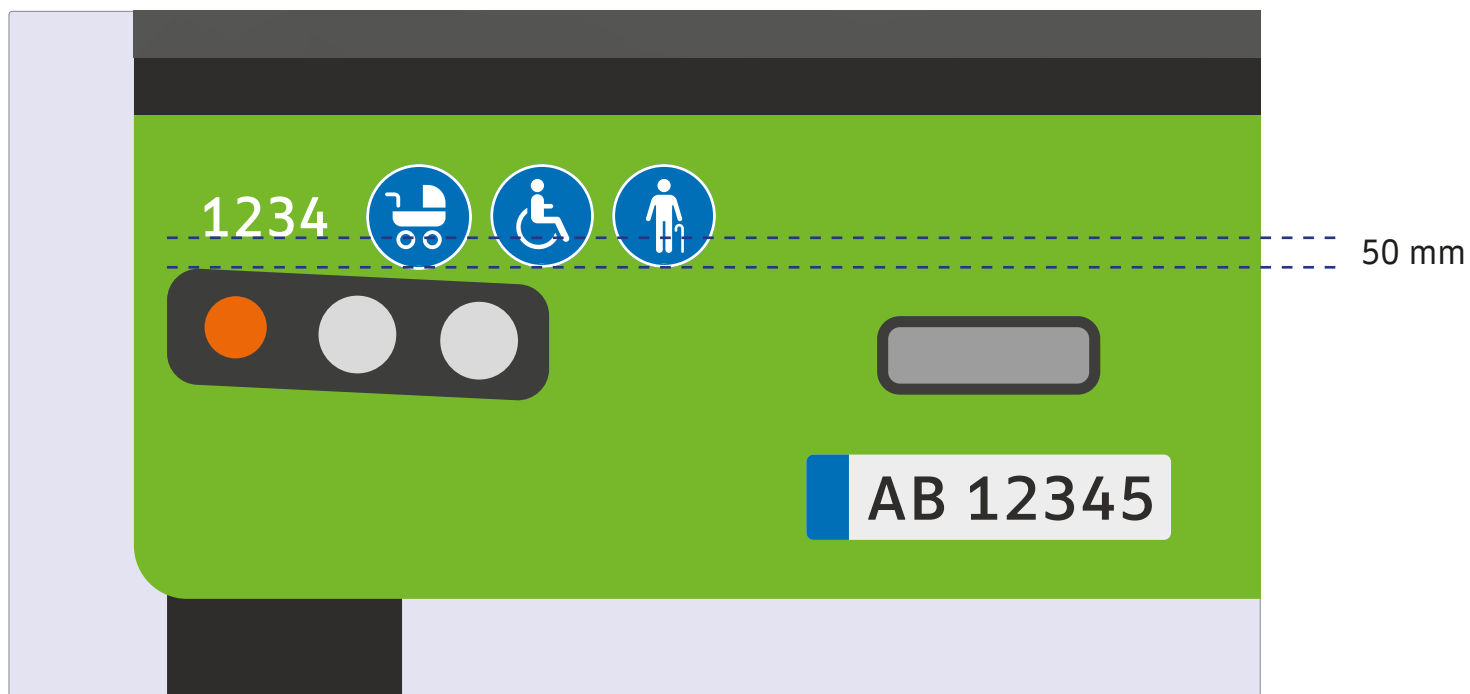
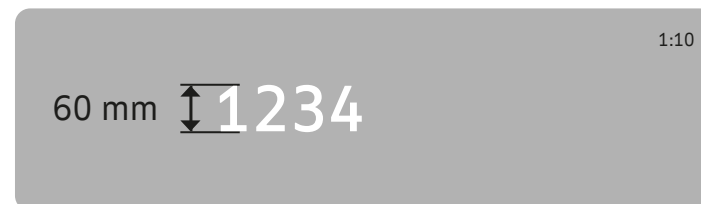
❗ Obs! Dette merket skal være tosidig.

14 Internnummer (front)

25

- 14.1 Internnummeret skal være ensfarget hvitt. Det skal plasseres mot venstre side av bussens front, over venstre frontlykt (bussen sett forfra), med 50 mm avstand fra lykt eller eventuelle platekanter.
- 14.2 Det er den enkelte Operatørs ansvar å gjøre klar produksjonsfil til internnummer. Internnummer skal være 60 mm i høyden, og ta i bruk skrifttypen TID Medium. TID Medium lastes ned på nettsiden brand.ruter.no under seksjonen *Identitet > Visuell profil > Typografi*.

15 Ruters logo (front)

26

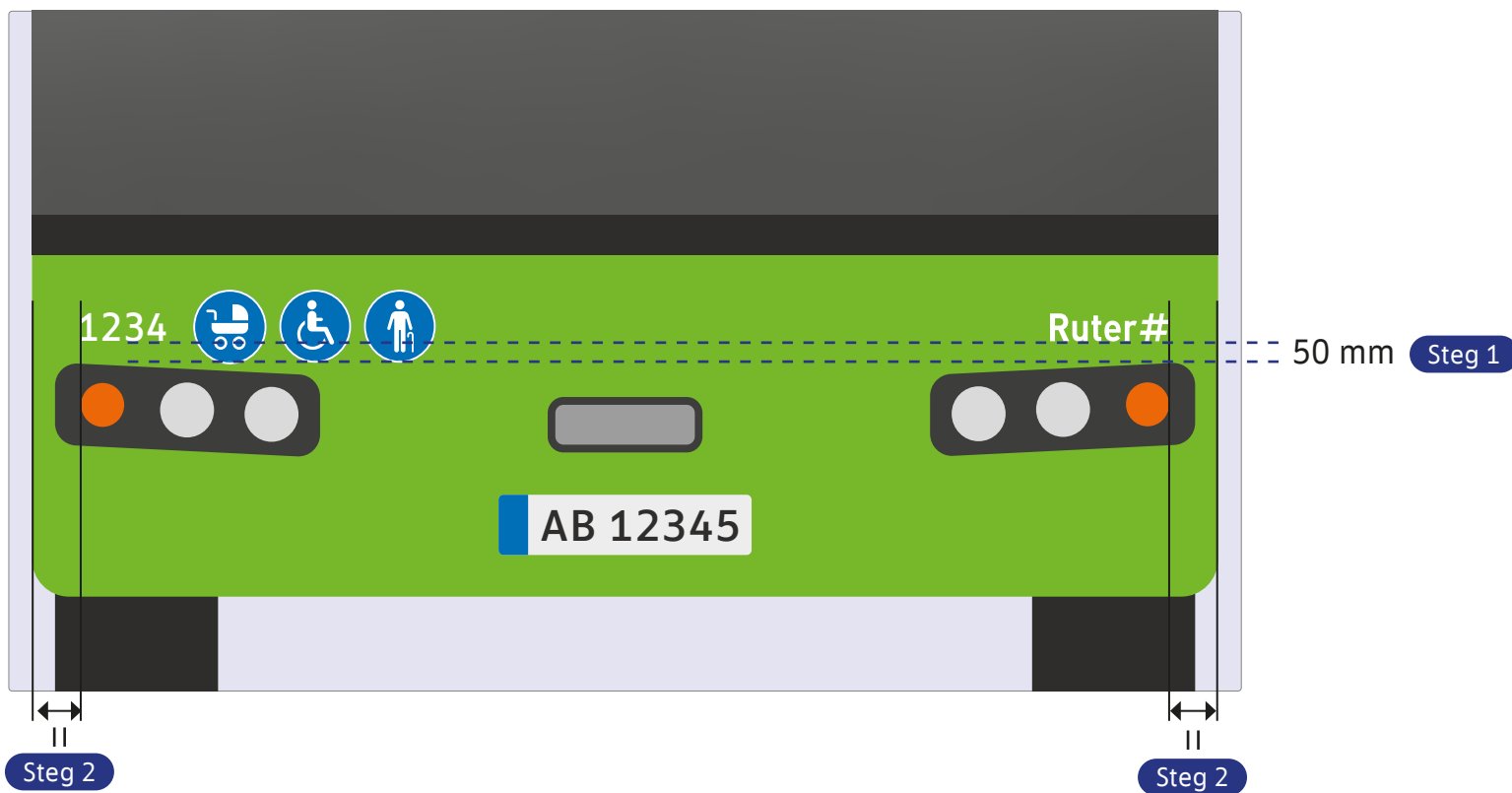
15.1 Ruters logo skal være ensfarget hvit. Plasseringen defineres av to steg:

- Steg 1** Logoen plasseres mot høyre side av bussens front, over høyre frontlykt (bussen sett forfra), med 50 mm avstand fra lykt eller eventuelle platekanter.
- Steg 2** Plasseringen av logoen skal så godt det lar seg gjøre speilvende plasseringen av internnummeret, med lik avstand mellom merket og ytterkant av buss (bussen sett forfra).

Produksjonsfil: «Ruter_logo_small_white.pdf»

1:10

50 mm **Ruter#**

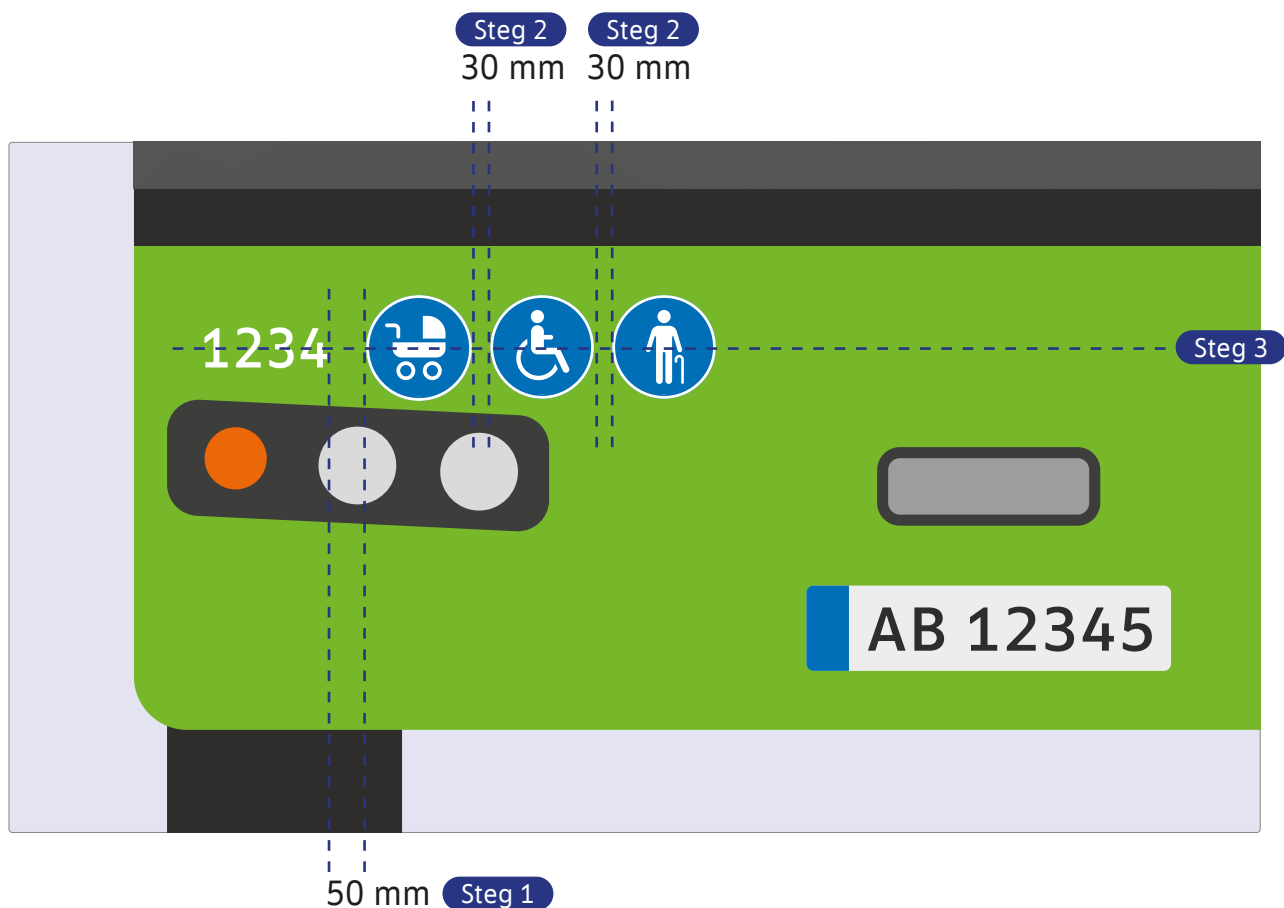

16 Merker for PRM (front)

27

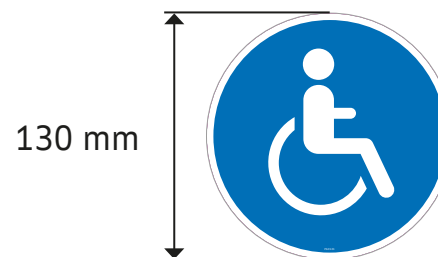
16.1 Merker for PRM plasseres til høyre for internnummer i rekkefølgen illustrert under. Plasseringen defineres av tre steg:

- Steg 1 50 mm avstand fra internnummeret.
- Steg 2 30 mm avstand mellom hvert PRM merke
- Steg 3 Merkene plasseres på én rad, midtstilt med internnummeret.

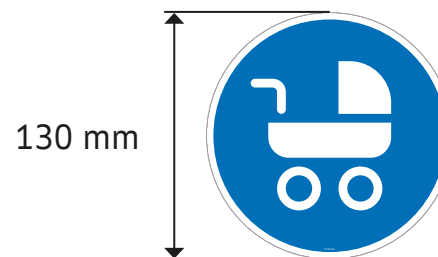
Produksjonsfil: «P6_01_01_Wheelchair_circle_130x130.pdf»

1:4

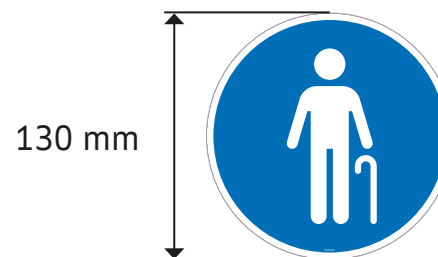
Produksjonsfil: «P7_01_01_Pram_circle_130x130.pdf»

1:4

Produksjonsfil: «P8_01_01_Elderly_circle_130x130.pdf»

1:4

17 Internnummer (bak)

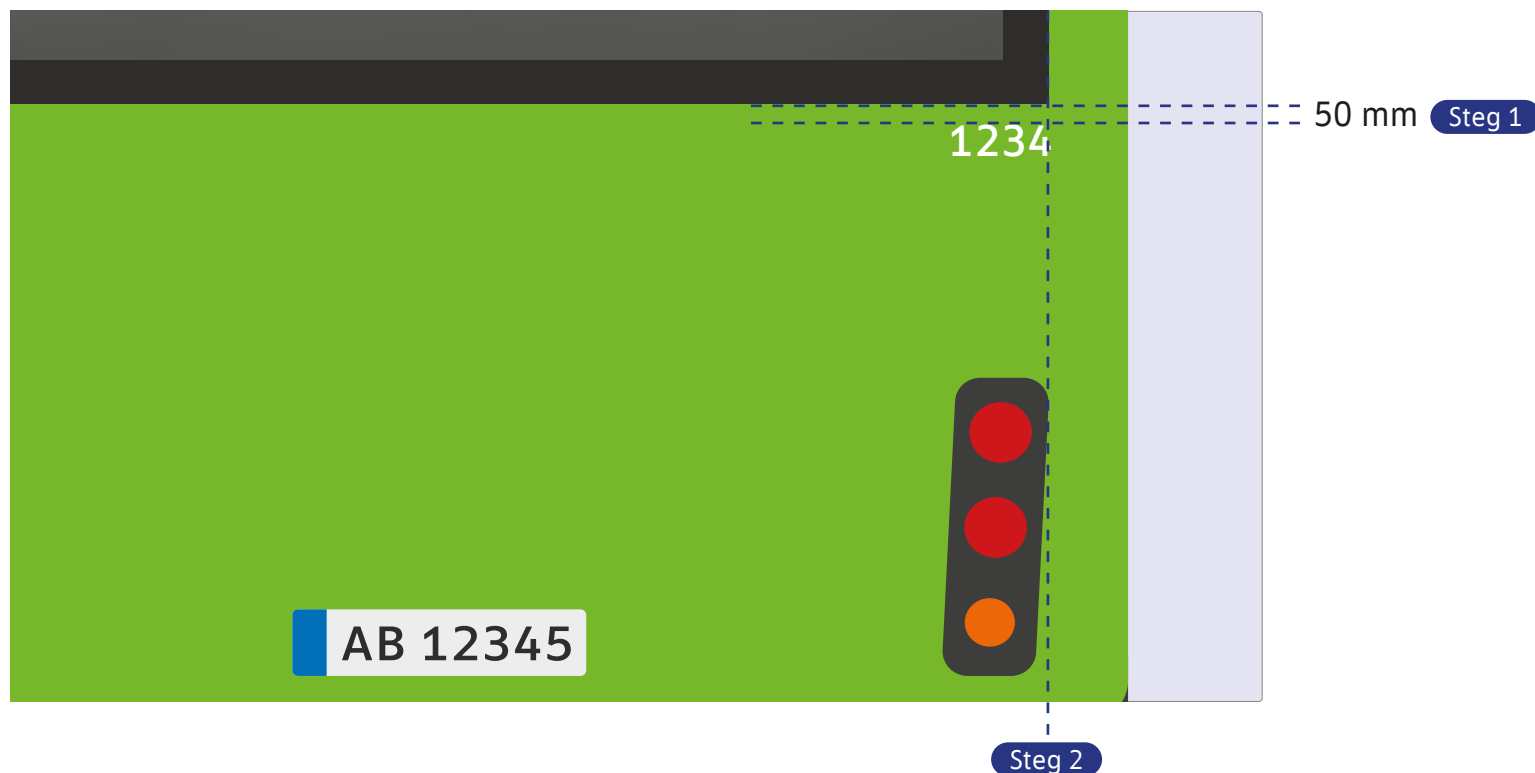
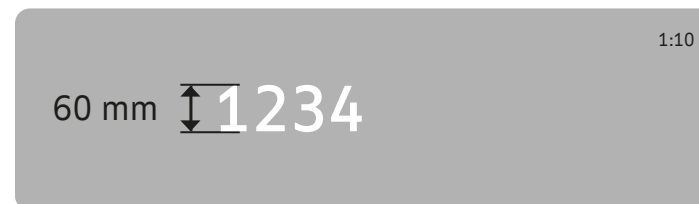
28

17.1 Internnummeret skal være ensfarget hvitt. Merket plasseres på høyre side av bussens bakside og plasseringen defineres av to steg:

Steg 1 50 mm avstand fra vindu eller eventuel platekant over.

Steg 2 Der det er mulig, skal merket stå i kant med bussens vindu, lykt eller andre definerende elementer.

17.2 Det er den enkelte Operatørs ansvar å gjøre klar produksjonsfil til internnummer. Internnummer skal være 60 mm i høyden, og ta i bruk skrifttypen TID Medium. TID Medium lastes ned på nettsiden *brand.ruter.no* under seksjonen *Identitet > Visuell profil > Typografi*.

Innvendig

18 Grunnfarger innvendig

30

- 18.1 Tak og vegger skal ha en lys grå grunnfarge.
- 18.2 Gulv og eventuelle stigtrinn skal ha en grå grunnfarge som er mørkere enn tak og vegger, med små mørk hvite og svarte flekker.

❗ Fargekoder er veiledende eksempler.

Tak og vegger

CMYK 0, 0, 0, 8
RAL 110-2
PMS Cool Gray 1
NCS S 1000-N

Gulv og stigtrinn

CMYK 0, 0, 0, 33
RAL 830-1
PMS Cool Gray 4
NCS S 3000-N

19 Farger og mønster på seter

31

19.1 Setetrekket skal benytte fargene og mønsteret fra filen «Seat_covers_green.pdf».

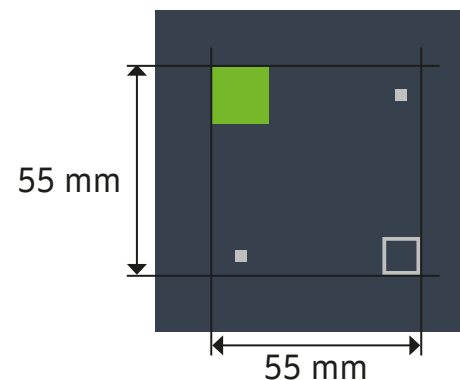
19.2 Setetrekket skal ikke inneholde noen logoer.

! Fargekoder og mønster er veiledende eksempler.

Produksjonsfil: «Seat_covers_green.pdf»

1:2

Grunnfarge

CMYK	40, 20, 0, 80
RAL	7016
PMS	432
NCS	S 8005-B20G

Mønster 1

CMYK	0, 0, 0, 33
RAL	830-1
PMS	Cool Gray 4
NCS	S 3000-N

Mønster 2

CMYK	60, 0, 100, 0
RAL	110 70 60
PMS	376
NCS	S 1075-G40Y

20 Materialvalg og kvalitet

32

- 20.1 Materialer skal velges på bakgrunn av en helhetlig vurdering av miljøpåvirkning, sikkerhet og kundeopplevelse.
- 20.2 Det er ønskelig å redusere samlet miljøbelastning gjennom bevisste materialvalg som oppfyller krav til kvalitet og funksjon, og som tar hensyn til hele livssyklusløpet.
- 20.3 For å skape en god kundeopplevelse, skal operatøren ved valg av materialer ta hensyn til vedlikehold, slitasje, rengjøring og allergier slik at kundene får en positiv opplevelse av bussene.

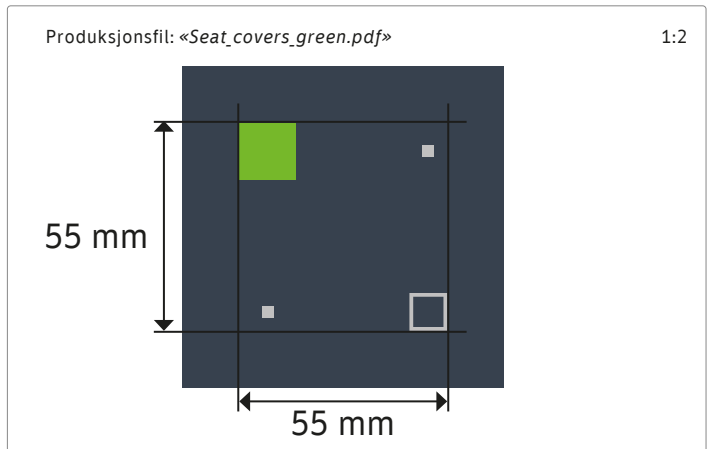
21 Baksiden av setet

33

- 21.1 Baksiden av setet trekkes i samme stoff som resten av setet.
- 21.2 Baksiden av setet kan ha et deksel i plast for å redusere risikoen for hærverk. Det skal ha grå grunnfarge, lignende den som benyttes på gulvet.

! Fargekoder og mønster er veiledende eksempler.

Seterygg

CMYK 0, 0, 0, 33
RAL 830-1
PMS Cool Gray 4
NCS S 3000-N

22 Farge på holdeløkker

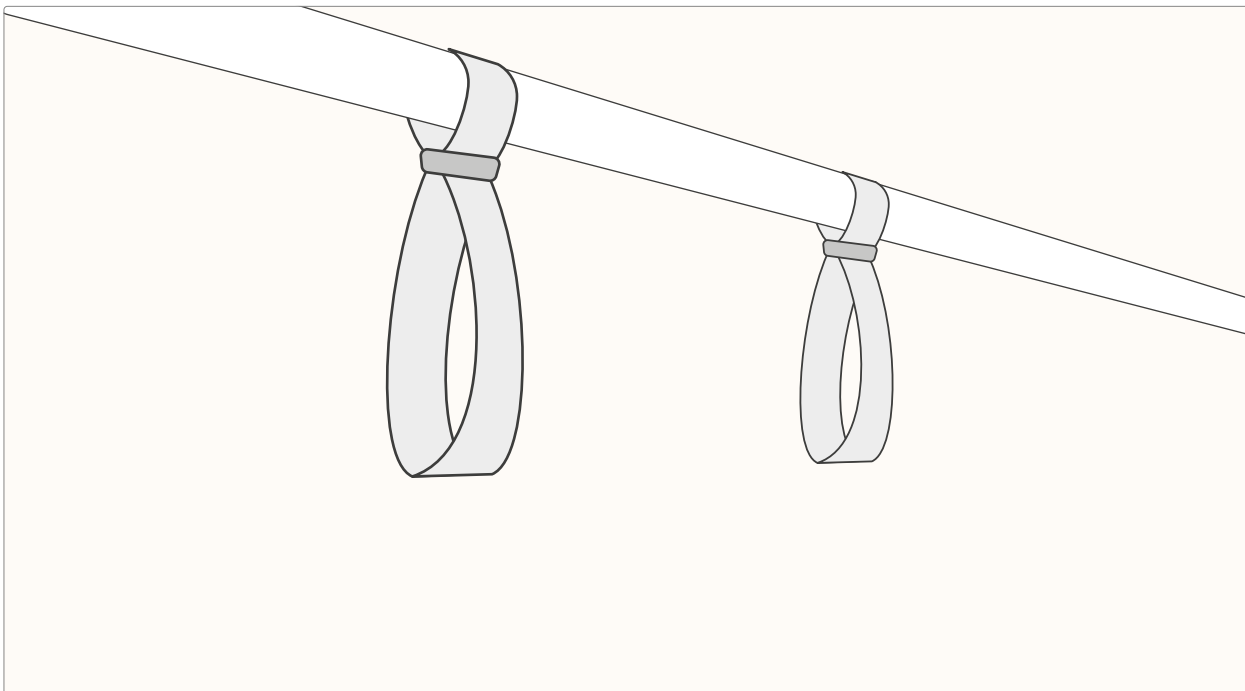
34

22.1 Holdeløkker skal ha en lys grå farge.

Holdeløkker

NCS S 1000-N

❗ Bilder og fargekoder er kun veiledende eksempler.

23 Holdestenger

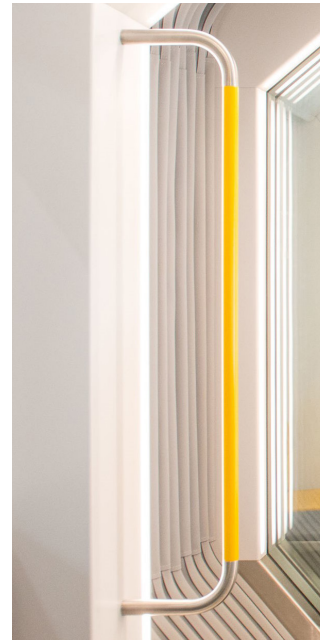
35

- 23.1 Alle holdestenger, bøyler og håndtak som har som hensikt at man skal holde seg i skal kontrastmerkes med en gul farge.
- 23.2 Kun flaten man skal holde seg fast i skal være gul, resten (f.eks øverst mot taket) skal være i metall og uten farge.

Kontrastmerking

CMYK 0, 20, 100, 0
RAL 1003
PMS 123
NCS S 1080-Y10R

❗ Bilder og fargekoder er kun veiledende eksempler.

23 Annen kontrastmerking innvendig

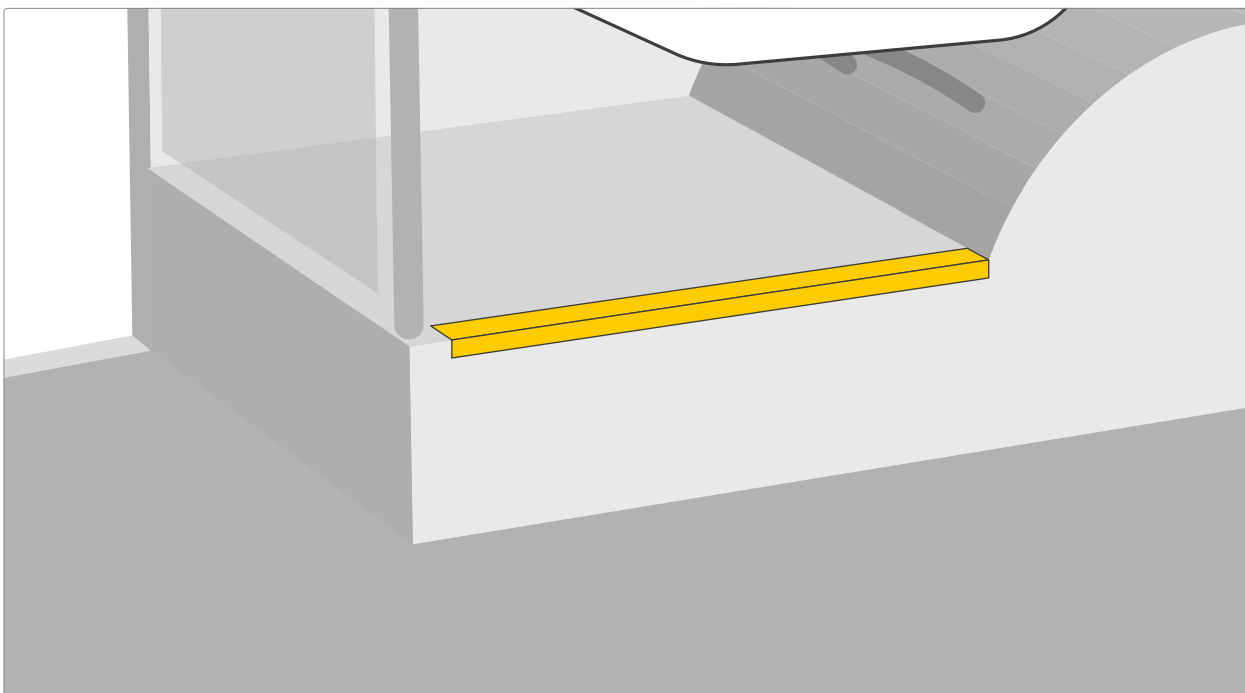
36

- 23.3 Kanter, trapper, stigtrinn og andre utspring skal kontrastmerkes med en gul linje.
- 23.4 Det er kun kanter som skal tråkkes over, eller som potensielt kan utgjøre en risiko, som skal kontrastmerkes. Kanter som ikke er i veien skal ikke kontrastmerkes.

Kontrastmerking

CMYK 0, 20, 100, 0
RAL 1003
PMS 123
NCS S 1080-Y10R

❗ Bilder og fargekoder er kun veiledende eksempler.

23 Kontrastmerking på rampe

37

23.5 Kanter på luke til rampe/heis skal kontrastmerkes med en gul linje.

Kontrastmerking

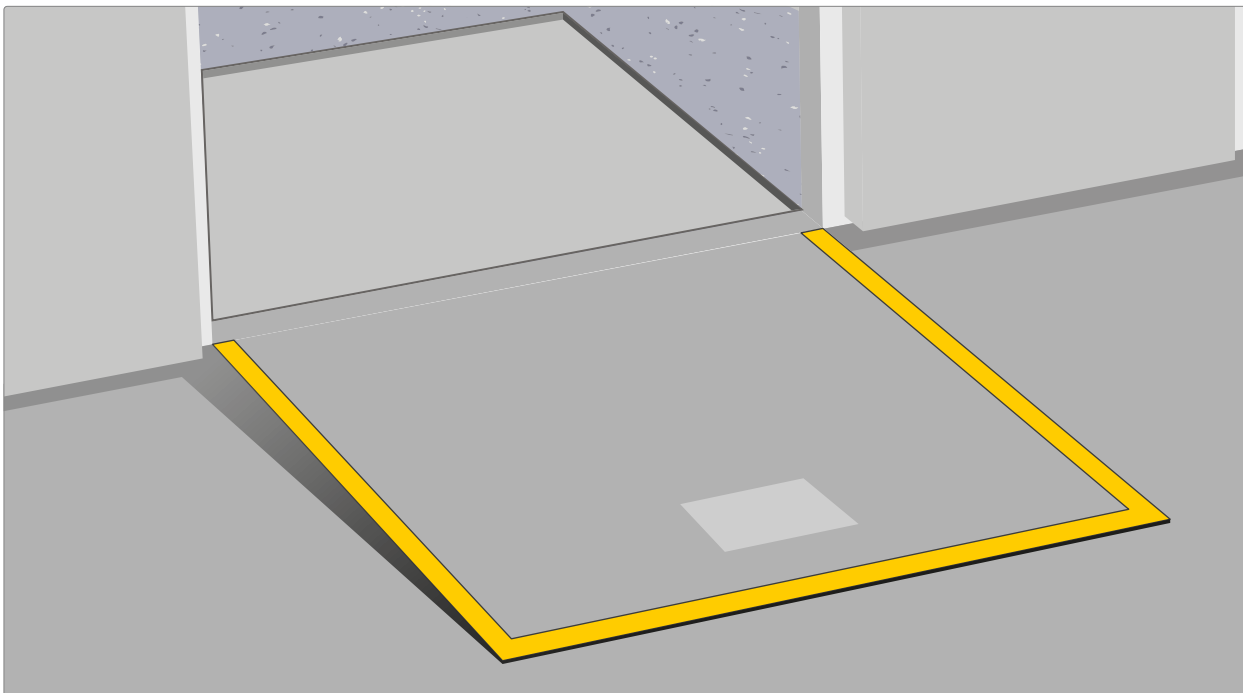
CMYK 0, 20, 100, 0

RAL 1003

PMS 123

NCS S 1080-Y10R

! Fargekoder er kun veiledende eksempler.

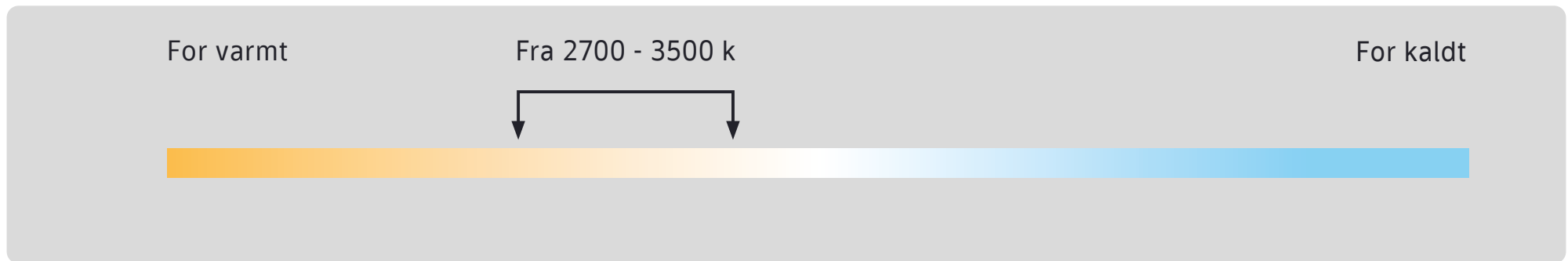

24 Belysning

38

- 24.1 Lys skal alltid tilpasses lysforholdene utendørs etter sesong og tid på døgnet for å skape en behagelig kundeopplevelse.
- 24.2 Lystemperaturen skal være fra 2700 - 3500 K.

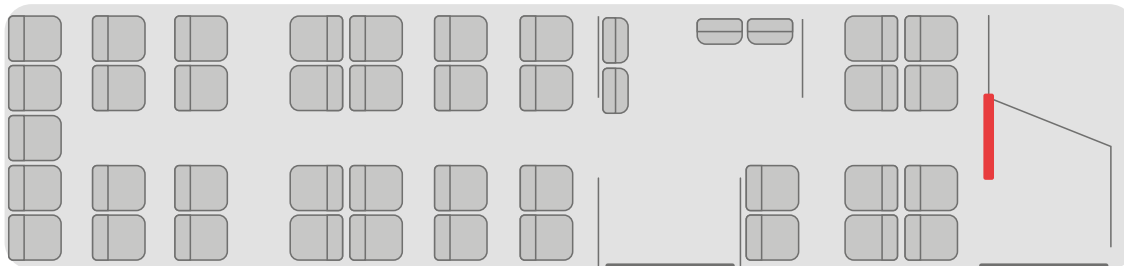
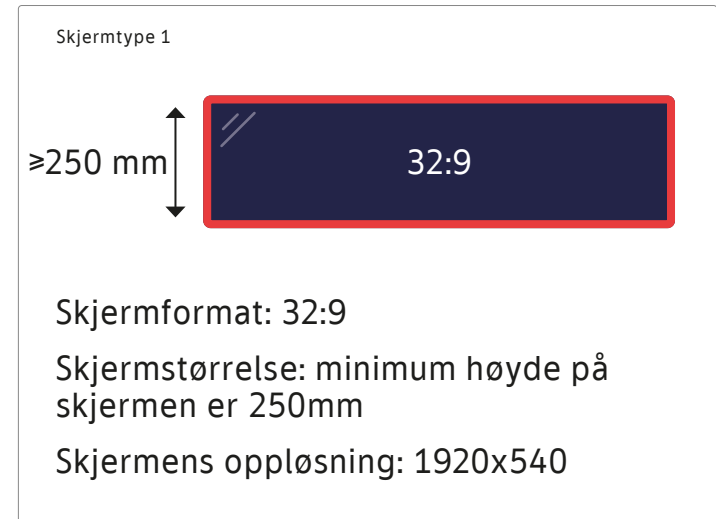
❗ Illustrasjonen er kun veiledende eksempel.

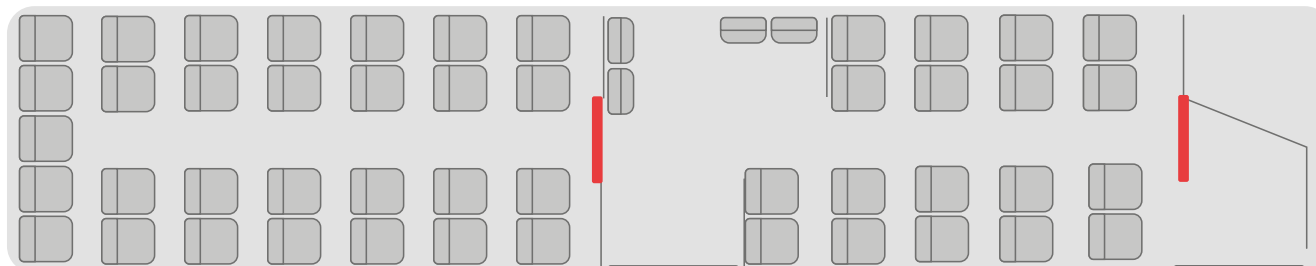
25 Skjermer

39

- 25.1 Bussene skal utstyres med skjermtype 1.
- 25.2 På normalbuss er det et minstekrav om én skjerm som plasseres foran i bussen, mens på lengere busstyper, er det minstrekrav om to skjermer som plasseres som vist på illustrasjonen under.
- 25.3 Skjermen skal ha en minimum høyde på 250mm (målt på det aktive området av skjermen).
- 25.4 Skjermen skal ha et sideforhold på 32:9.
- 25.5 Skjermens lysstyrke bør justeres i forhold til lysforholdene i bussen.
- 25.6 For å sikre at informasjonen på skjermen er godt lesbar skal skjerm, og overflater som beskytter skjerm, ha en matt/så lite reflekterende overflate som mulig.
- 25.7 For busser med normalgulv vil endelig plassering og størrelse av skjerm avklares i oppstarsprosjektet.

Normalbuss/midibuss

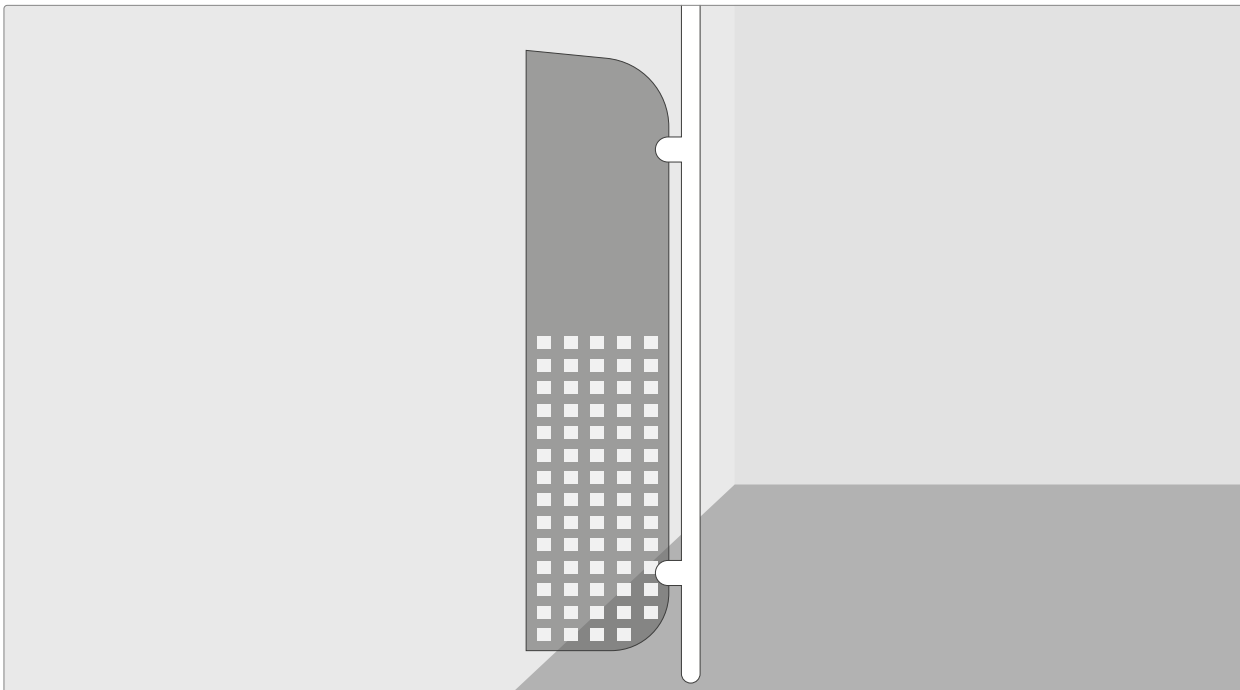
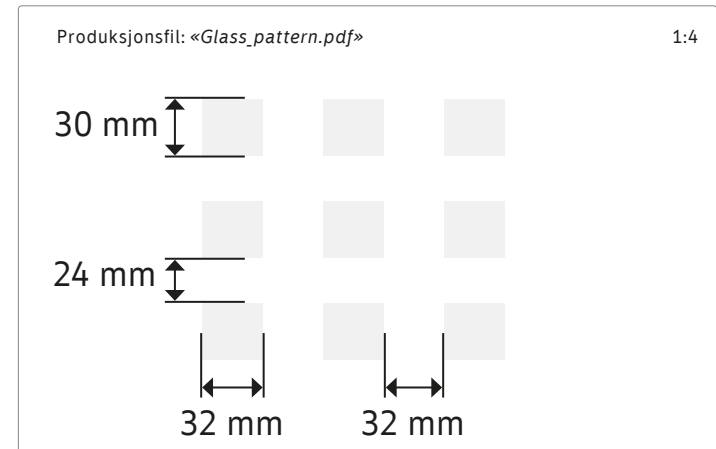

Boggibuss

26 Mønster på glassvegg

40

- 26.1 Hvis det finnes glassvegger skal disse folieres med mønsteret fra filen «Glass_pattern.pdf».
- 26.2 Folien plasseres på nedre del av glassvegg, og skal ikke gå høyere enn seteryggene. Folien skal ikke sperre for førers eller passasjerens siktlinje.
- 26.3 Hvis det er flere glassvegger i bussen skal folien ha samme høyde målt fra bakken på alle glassveggene.

Glassmønster

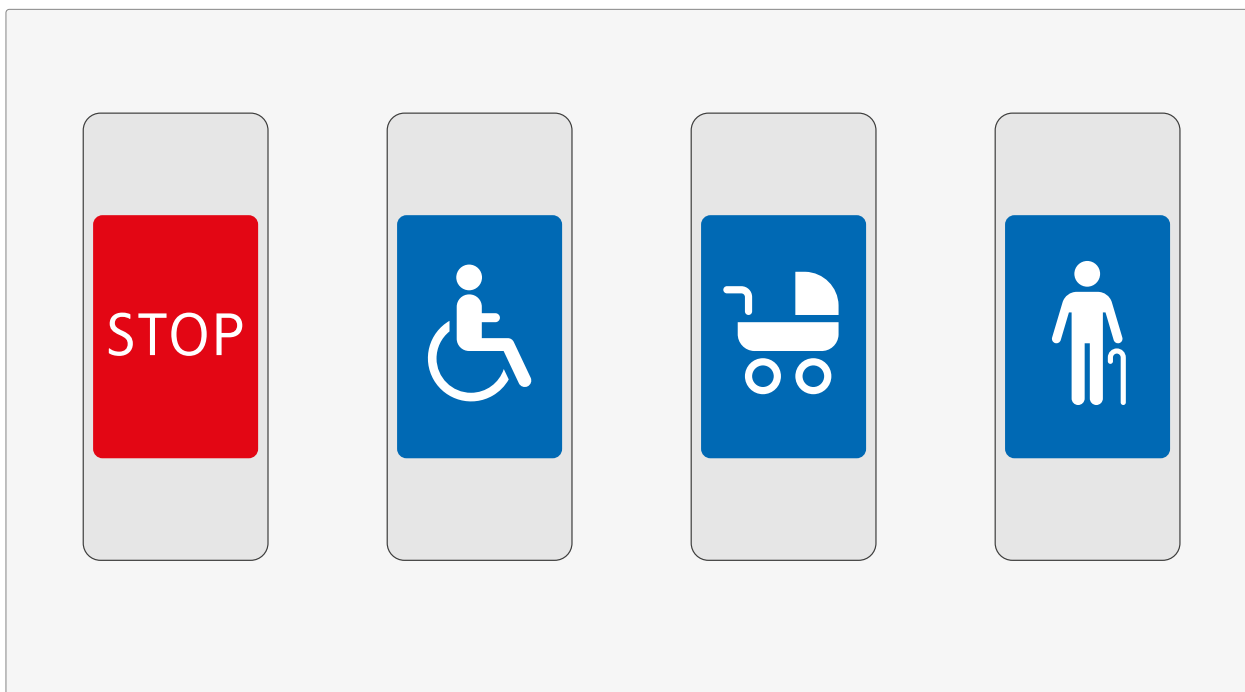
CMYK 0, 0, 0, 8
RAL 110-2
PMS Cool Gray 1
NCS S 1000-N

❗ Fargekoder er kun veiledende eksempler.

27 Stoppsignalknapper

41

- 27.1 Ordinære stoppsignalknapper skal alltid være røde.
- 27.2 Stoppsignalknapper for personer med redusert mobilitet (PRM) skal være blå, og plasseres i områder reservert for rullestolbrukere og personer med redusert mobilitet.
- 27.3 Tekst eller piktogram på alle stoppsignalknapper skal være hvit.
- 27.4 Knapphus på alle stoppsignalknapper skal være lys grå.
- 27.5 For å ivareta universell utforming, skal stoppsignalknapper være mekaniske eller gi annen taktil bekreftelse ved trykk på knapp.

Stoppsignal-
knapp (generell)

CMYK	0, 100, 100, 0
RAL	3020
PMS	485
NCS	S 1085-Y90R

Stoppsignal-
knapp (PRM)

CMYK	100, 50, 0, 0
RAL	5005
PMS	285
NCS	S 4060-R90B

Tekst/piktogram
(Alle)

CMYK	0, 0, 0, 0
RAL	9010
PMS	Opaque white
NCS	S 0500-N

Knapphus (Alle)

CMYK	0, 0, 0, 8
RAL	110-2
PMS	Cool Gray 1
NCS	S 1000-N

! Fargekoder er kun veiledende eksempler.

28 Døråpnerknapper

42

- 28.1 Knapphus på generelle døråpnerknapper, både innvendig og utvendig, skal alltid være gule.
- 28.2 Knapphus på døråpnerknapper for personer med redusert mobilitet (PRM) skal være blå.
- 28.3 For å ivareta universell utforming, skal døråpnerknapper være mekaniske og gi både taktil og visuell bekreftelse ved trykk på knapp.

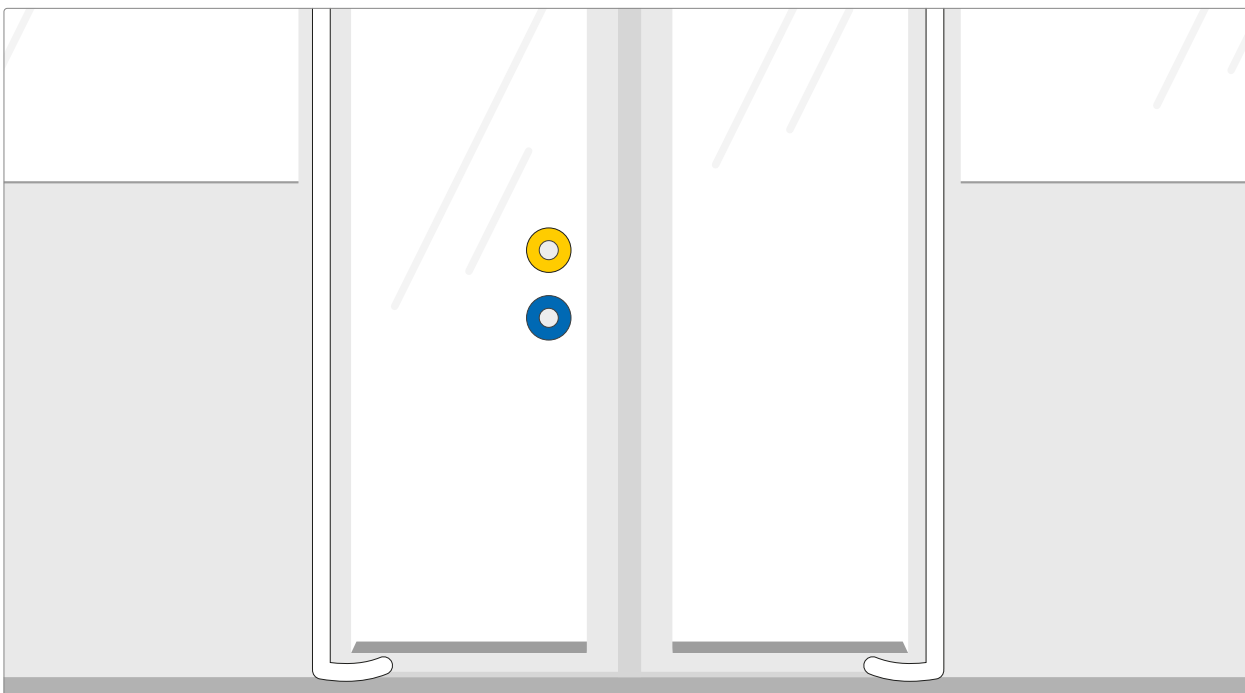
Døråpnerknapp
(generell)

CMYK 0, 20, 100, 0
RAL 1003
PMS 123
NCS S 1080-Y10R

Døråpnerknapp
(PRM)

CMYK 100, 50, 0, 0
RAL 5005
PMS 285
NCS S 4060-R90B

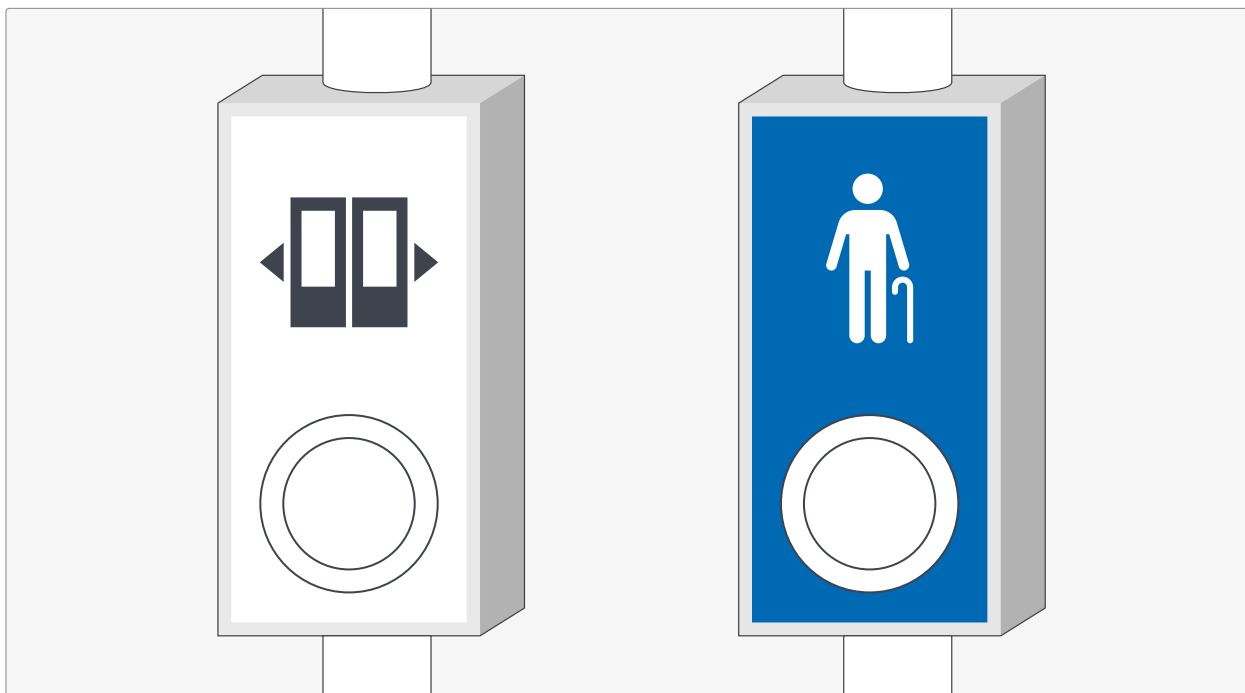
! Fargekoder er kun veiledende eksempler.

29 Døråpnerknapper ved trapp

43

- 29.1 Knappene som fremkommer gjelder kun for busser med døråpninger med innvendig stigtrinn/trapp.
- 29.2 Generelle døråpnerknapper skal ha en lys grå front, med mørk grå knapp og/eller piktogram.
- 29.3 Døråpnerknapper for personer med redusert mobilitet (PRM) skal ha blå front, med hvit knapp og/eller piktogram.
- 29.4 Eventuelt knapphus på alle døråpnerknapper skal være lys grå.
- 29.5 For å ivareta universell utforming, skal denne typen døråpnerknapp være mekaniske eller gi annen taktil bekreftelse ved trykk på knapp. Det er ønskelig at denne typen knapp også gir visuell bekreftelse.

Piktogram
(Generell)

Ruter Mørk Grå
RAL 7016

Front (PRM)

CMYK 100, 50, 0, 0
RAL 5005
PMS 285
NCS S 4060-R90B

Knapp
Front
PRM piktogram

Hvit
RAL 9010

Knapphus (Alle)

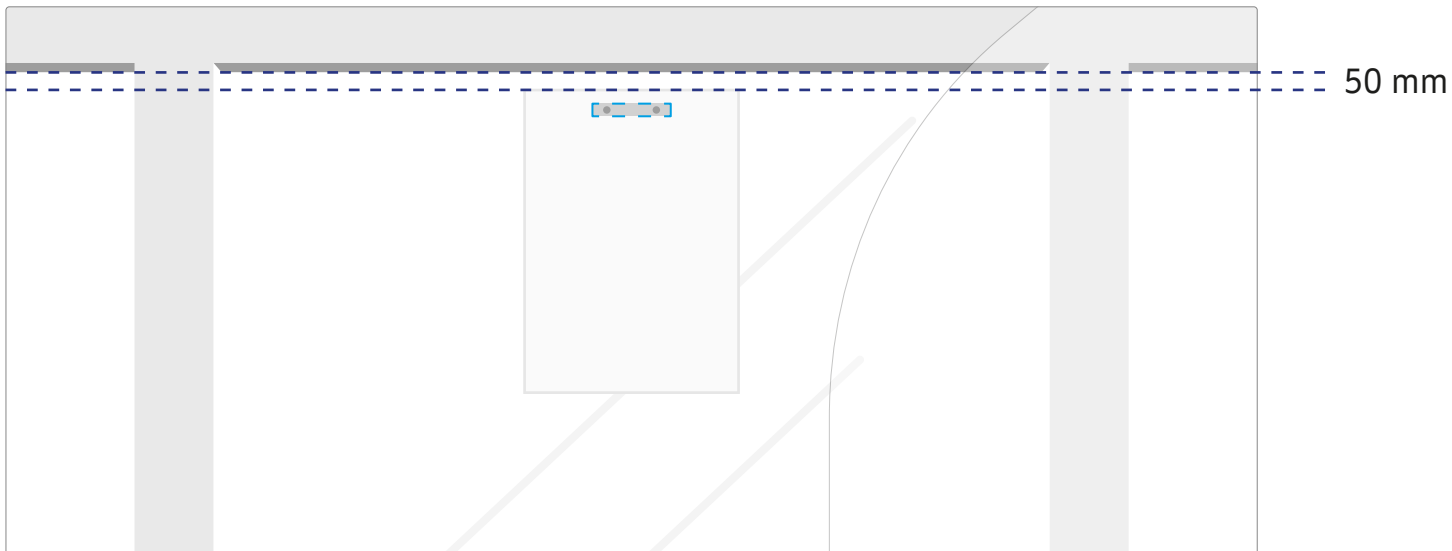
Ruter Grå
RAL 820-2

❗ Fargekoder er kun veiledende eksempler.

30 Holdere til plakater

44

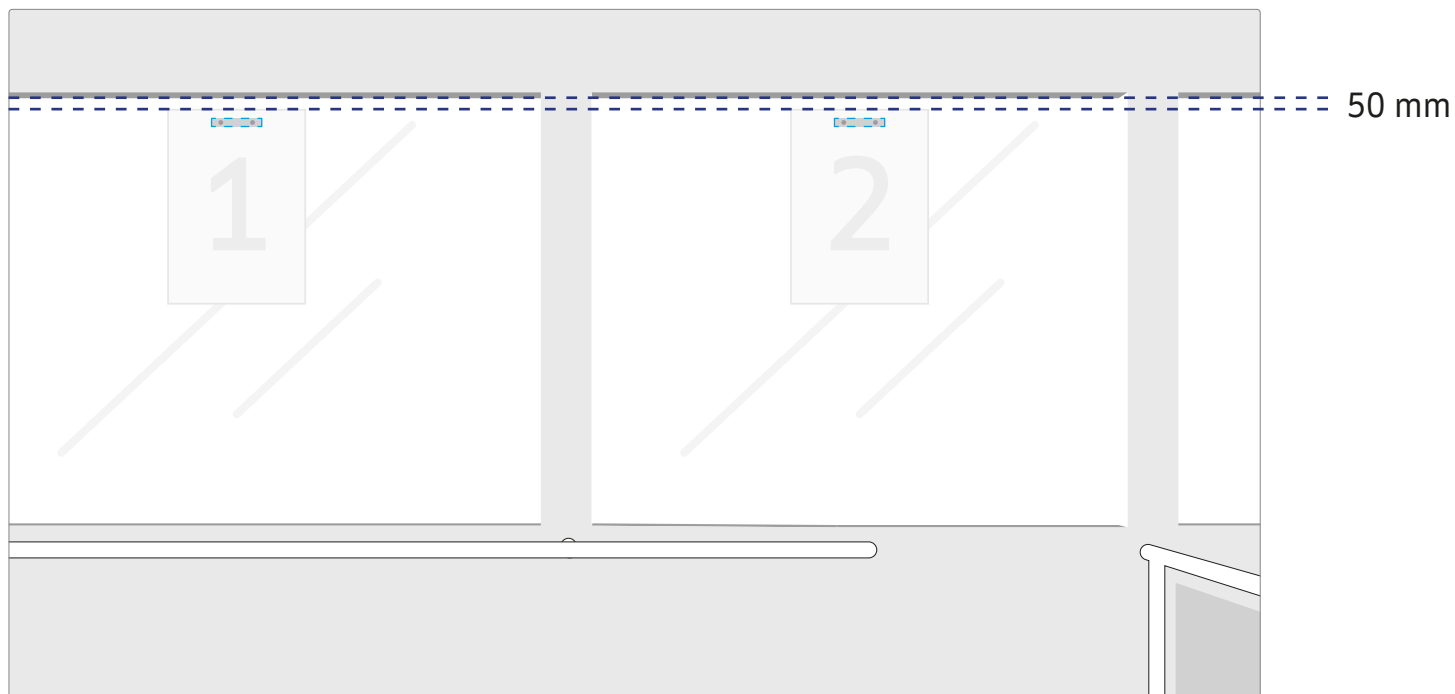
- 30.1 I busser som skal benytte reklameplakater skal det plasseres følgende antall holdere for oppheng av plakat:
- Singelbuss: **10** holdere
 - Leddbuss: **14** holdere
- 30.2 Holderne plasseres øverst på vindu, jevnt fordelt over hele bussen. Det skal være 50 mm avstand til vinduskant over, eller eventuelle merker.
- 30.3 Vær oppmerksom på at selve plakaten er 297 mm bred og 420 mm høy (A3).
- 30.4 Knaggene til plakaten må være utformet på en slik måte at plakaten ikke kan falle av.
- 30.5 Plakater som henges opp skal være minst mulig til hinder for passasjerer og sikt.

30 Holdere til plakater

45

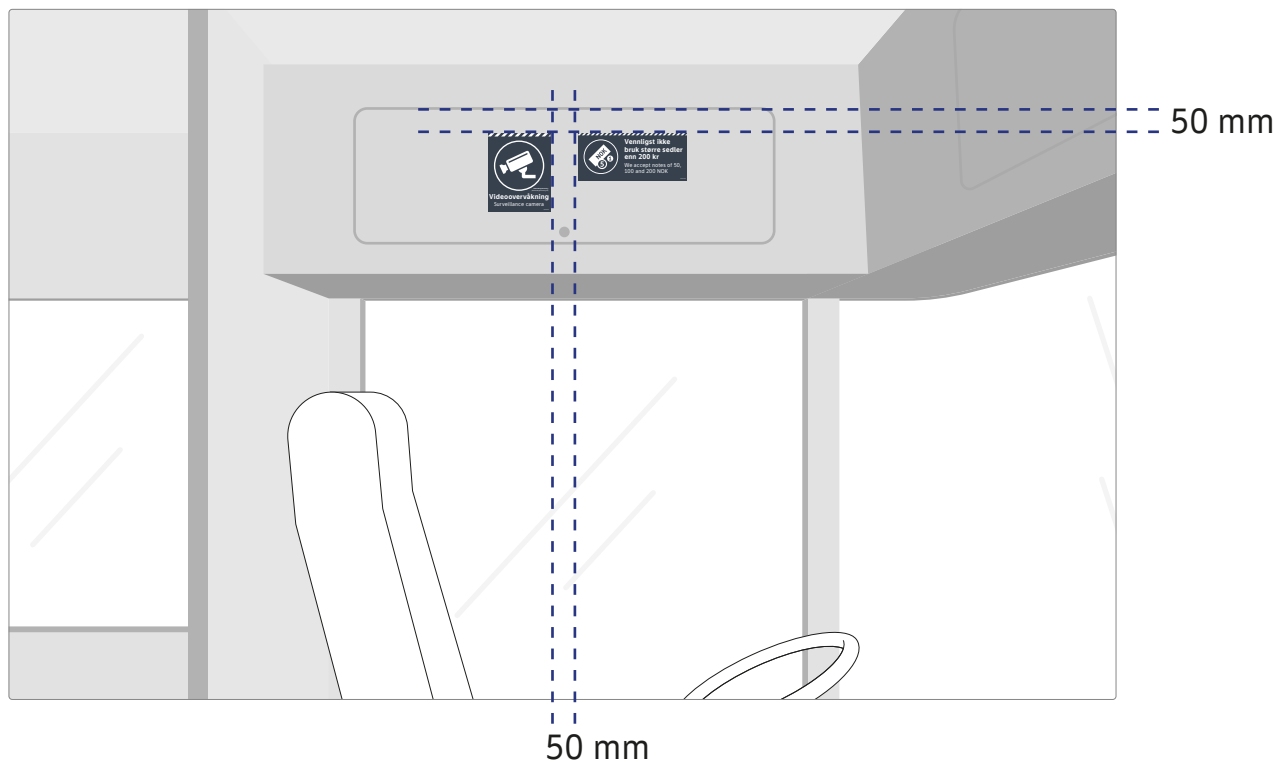
- 30.6 I fleksområdet skal det alltid være to holdere. Dersom det er mulig plasseres disse på hvert sitt vindu. Den ene av disse holderne vil være forbeholdt informasjonsplakat om driftsavvik.

31 Merking ved førerområde

46

- 31.1 Over førerens plass plasseres merke «Videoovervåking» og merke «Vennligst ikke bruk større sedler enn 200 kr», slik at begge disse er synlig for ombordstigende. Merkenes toppskravur skal være på linje med hverandre. Det skal være 50 mm avstand mellom merkene, og til eventuelle kanter. Er det lite plass kan avstanden reduseres til 10 mm.
- 31.2 På merke «Videoovervåking» må teksten [Behandlingsansvarlig AS] erstattes med navn på Operatør før merket produseres.

Produksjonsfil: «i10_01_01_Surveillance_camera_120x150.pdf»

1:4

Produksjonsfil: «i11_02_01_Cash_payment_210x90.pdf»

1:4

31 Merking ved førerområde

47

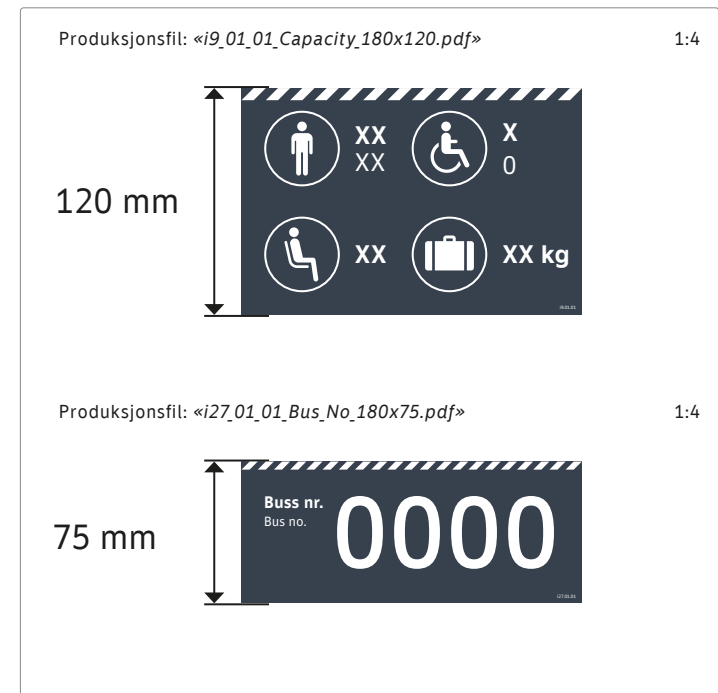
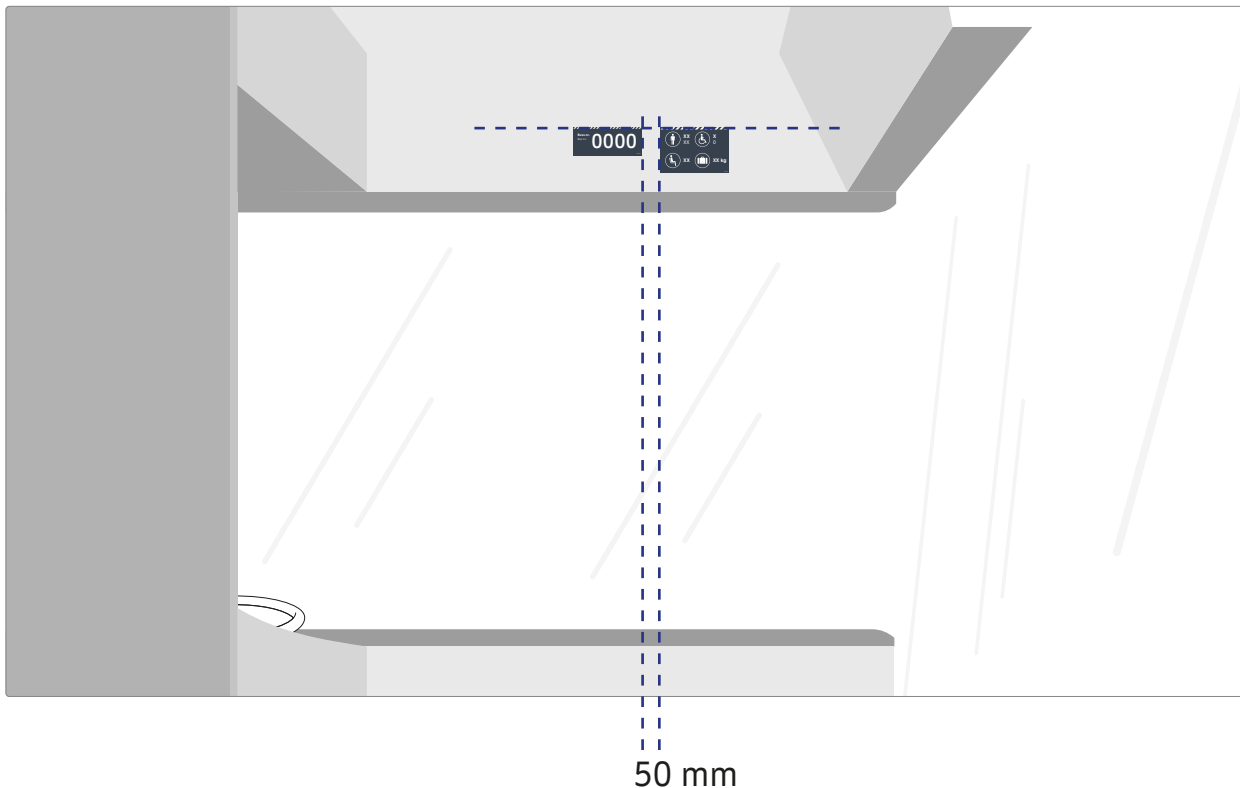
- 31.3 Ved fremste dør, skal det plasseres et merke som forteller passasjerene at de helst skal benytte bakre dører for avstigning.
- 31.4 Merket plasseres i nærheten av førerbingen, for eksempel på glassvegg mellom dør og fremre seter. Det skal være minst 50 mm avstand til eventuelle kanter.
- 31.5 Om det er mulig å unngå, skal merket ikke være i siktlinjen til passasjerene som sitter i de fremre setene.

31 Merking ved førerområde

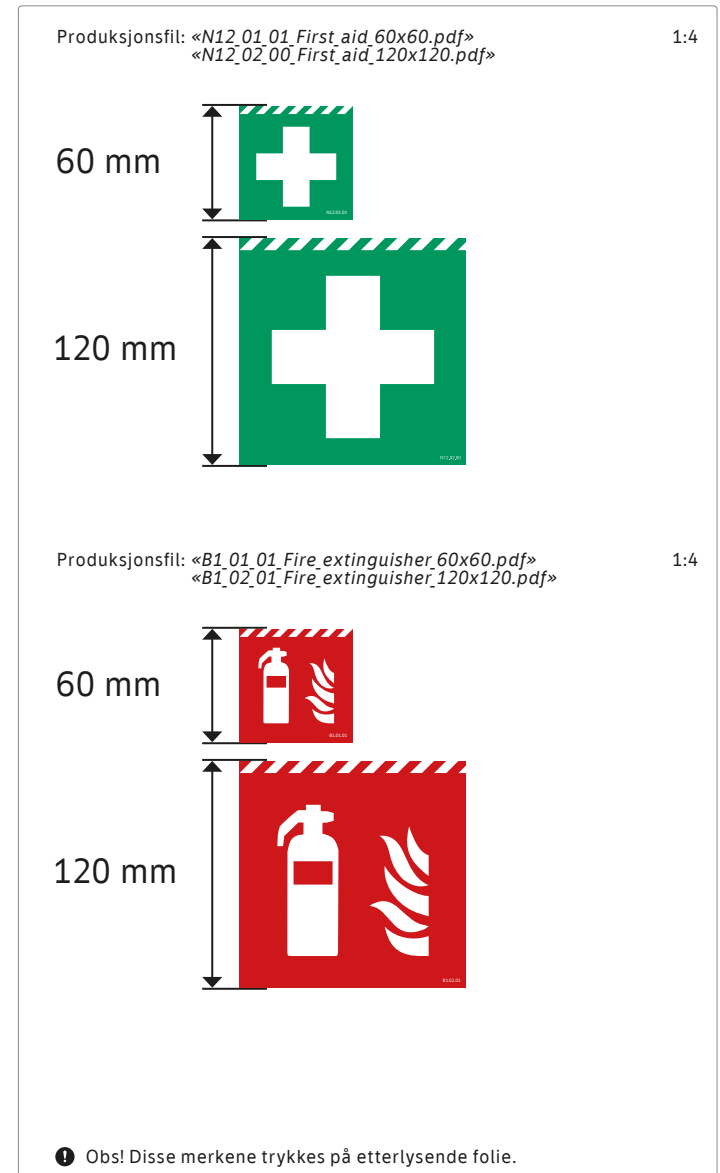
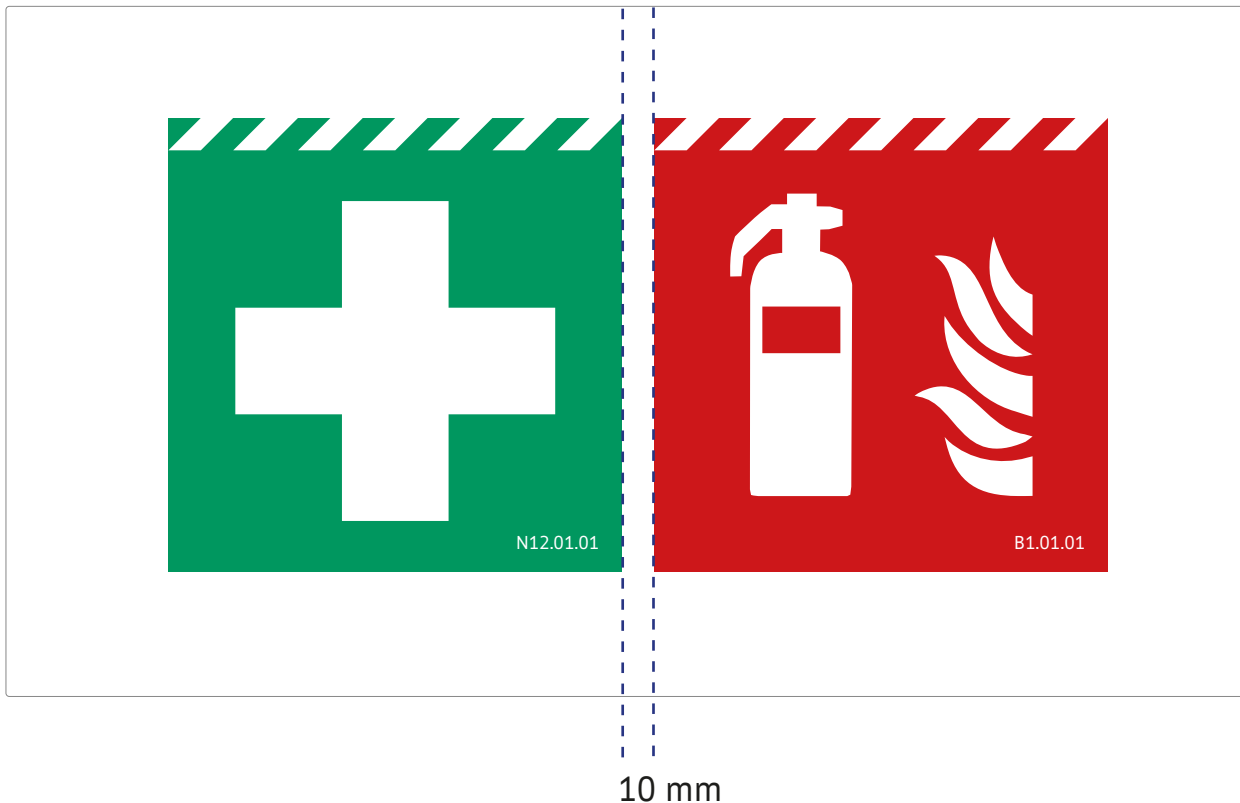
48

- 31.6 Merke for kapasitet og merke for bussens nummer plasseres over frontvindu mot høyre side, slik at dette vender bakover i bussen. Merkenes toppskravur skal være på linje med hverandre. Det skal være 50 mm avstand mellom merkene, og til eventuelle kanter. Er det lite plass kan avstanden reduseres til 10 mm.
- 31.7 På merke for kapasitet må riktig antall passasjerer og eventuell bagasjevekt fylles inn før merket produseres.
- 31.8 På merke for bussens nummer må bussens internnummer fylles inn før merket produseres.

32 Merking av førstehjelp og brannslukker 49

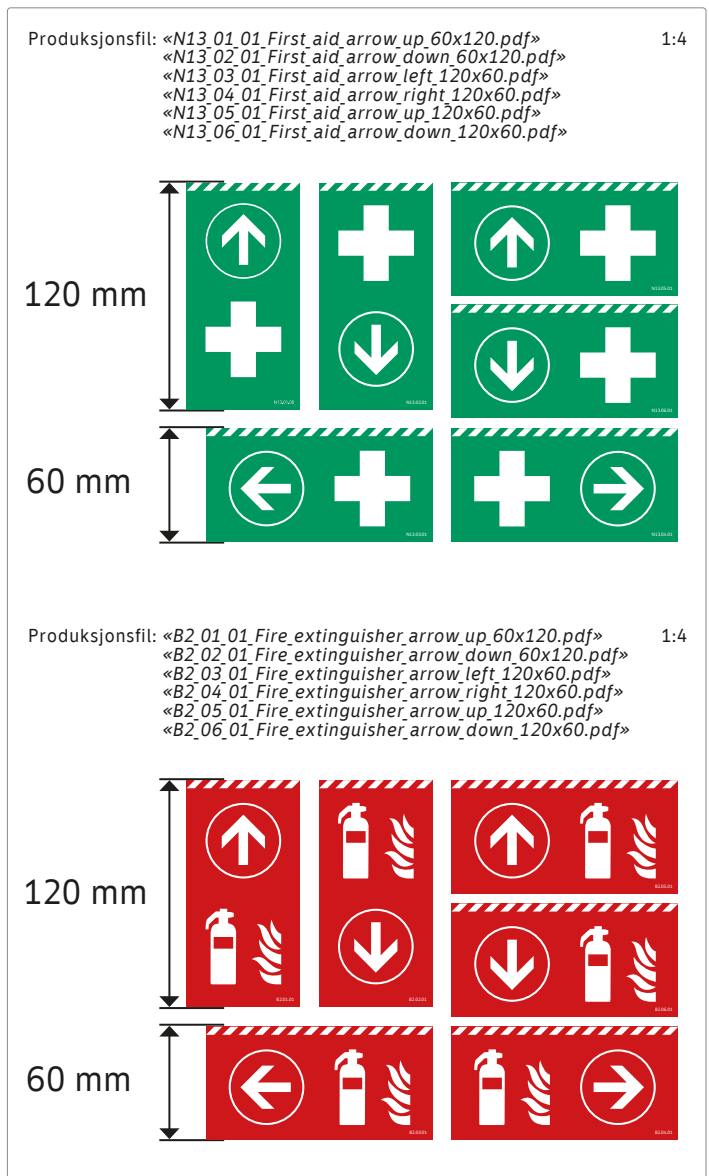
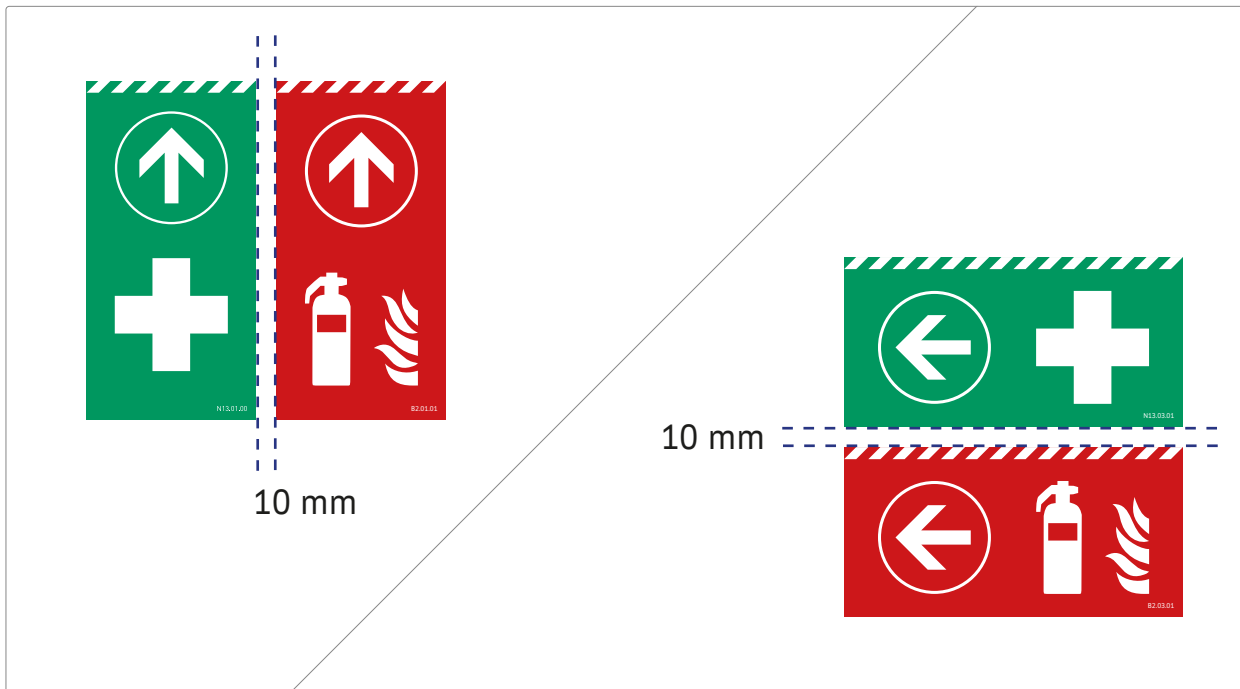
- 32.1 Merke for førstehjelp og brannslukkingsapparat plasseres på dør eller luke til der førstehjelpsskrin og/eller brannslukkingsapparat oppbevares. Vurder ut i fra situasjonen om det vil være best å bruke små (60x60) eller store (120x120) merker. Det skal være 10 mm avstand mellom merkene om disse plasseres ved siden av hverandre.
- 32.2 Dersom brannslukkingsapparat og førstehjelpsskrin oppbevares åpent og er godt synlig kan heller varianten med pil brukes. Se neste side.

32 Merking av førstehjelp og brannslukker 50

32.3 Merke for førstehjelp og brannslukkingsapparat med pil plasseres slik at de mest mulig tydelig henviser til førstehjelpsskrinet og brannslukkingsapparatet. Eksakt plassering av merkene må vurderes ut i fra situasjonen. Det skal være 10 mm avstand mellom merkene om disse plasseres ved siden av hverandre.

32.4 Dersom merkene plasseres sammen er det foretrukket at det benyttes samme format på begge, enten stående eller liggende.

❗ Obs! Disse merkene trykkes på etterlysende folie.

33 Merking over dører

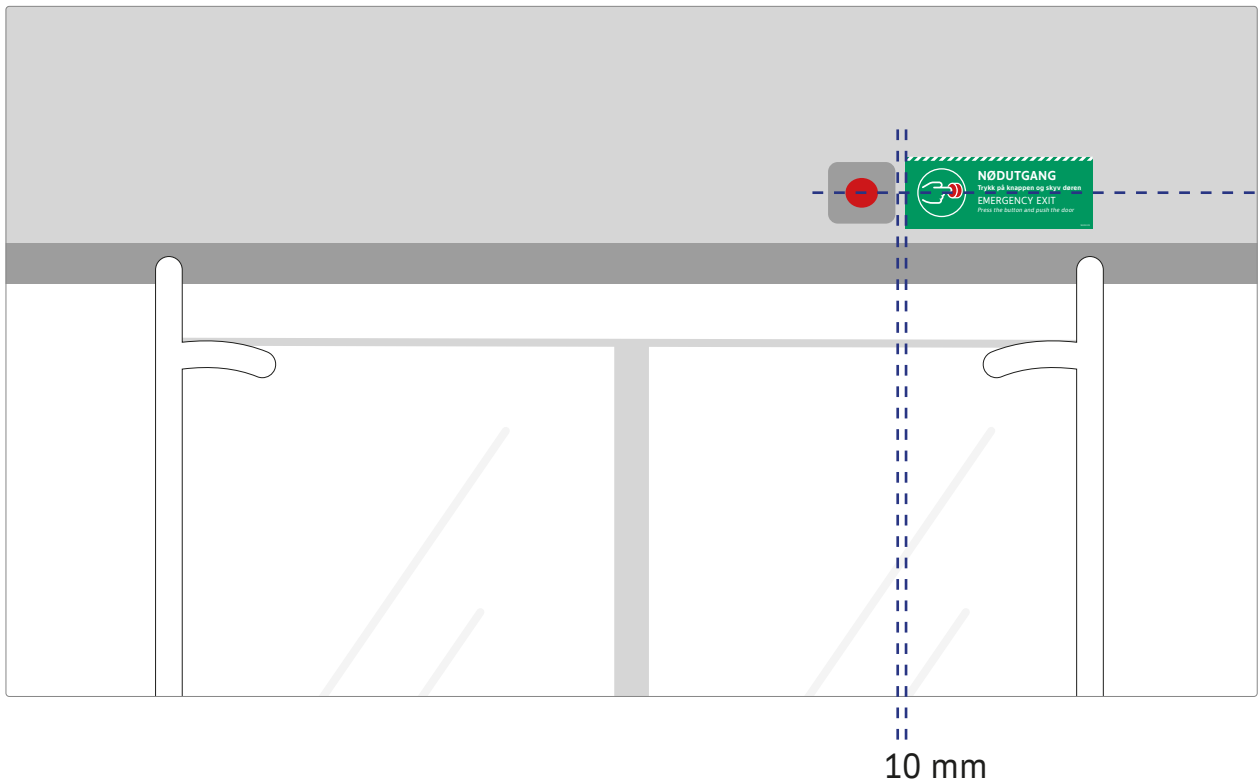
51

- 33.1 Merke for nødutgang knyttet til dør plasseres like ved knapp/bryter for nødutgang, med 10 mm avstand. Merket skal om mulig plasseres midtstilt ved siden av knappen/bryteren.
- 33.2 Det er viktig at merket beskriver interaksjonen av nødutgangen på riktig måte (knapp/bryter/håndtak).

Merket som er inkludert er kun et eksempel.

❗ Obs! Dette merket trykkes på etterlysende folie.

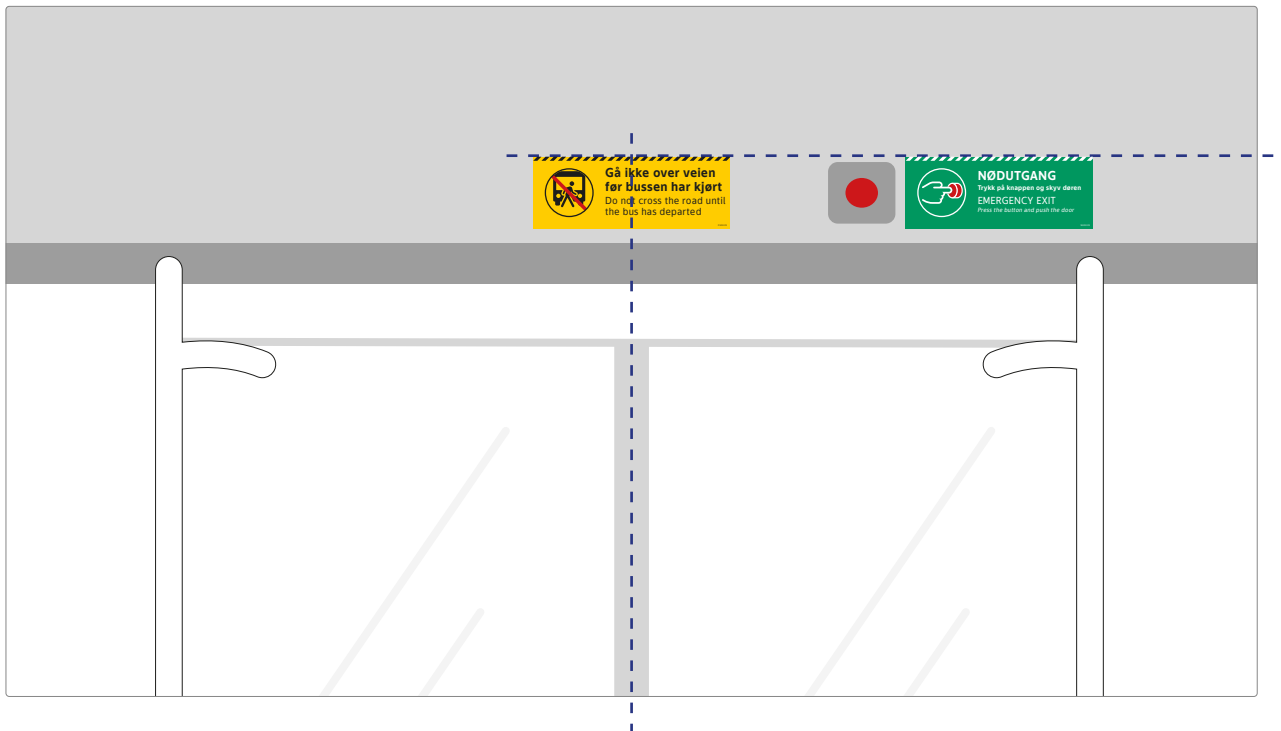
33 Merking over dører

52

- 33.3 Merket «Gå ikke over veien før bussen har kjørt» plasseres midtstilt over dører, med unntak av fremre dør. Det skal være minimum 50 mm avstand til andre merker, kanter, eller eventuelle knapper/brytere for nødutgang. Er det lite plass kan avstanden reduseres til 10 mm, eventuelt kan også merket forskyves noe mot høyre eller venstre.
- 33.4 Dersom situasjonen tillater det skal dette merket plasseres på lik høyde som merke for nødutgang. Hvis merke for nødutgang har en plassering som gjør at dette er uhensiktsmessig kan dette punktet sees bort fra.

Produksjonsfil: «F3_02_01_Do_not_cross_210x75.pdf»

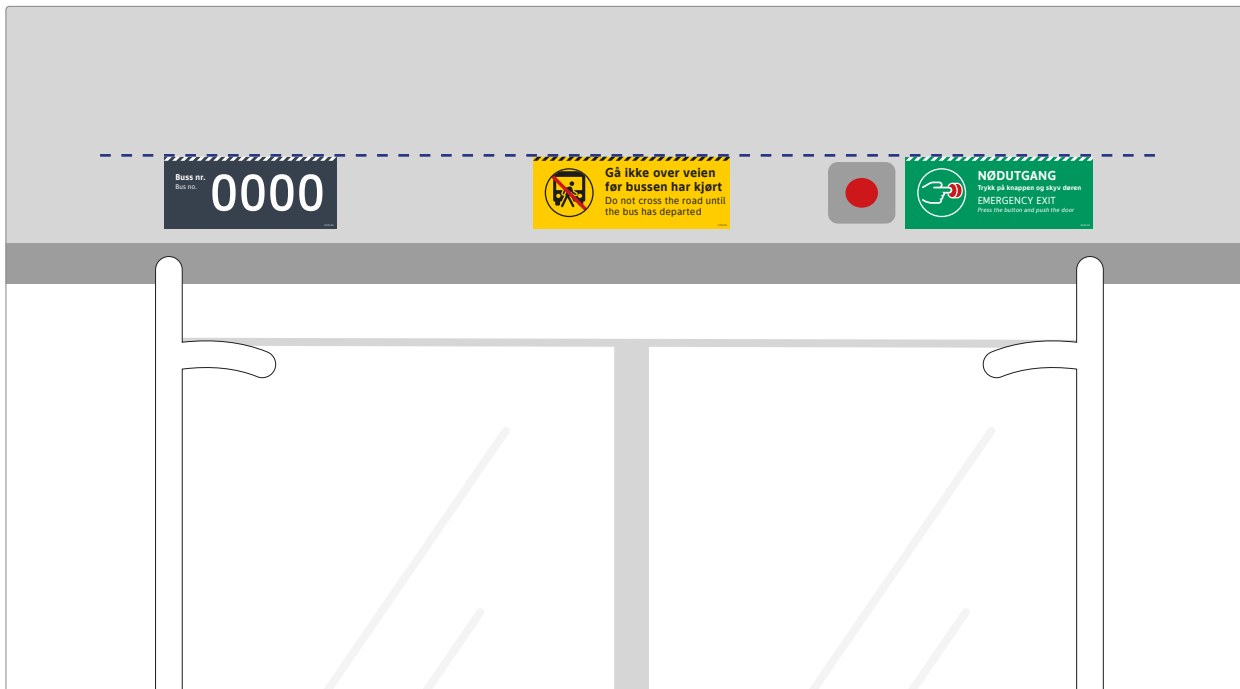
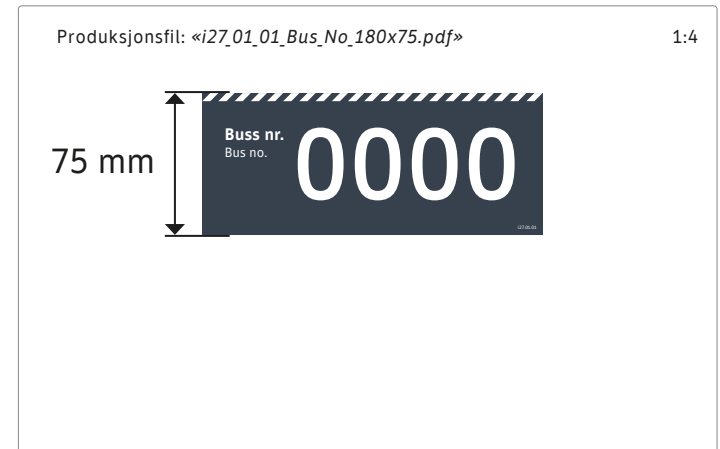
1:4

33 Merking over dører

53

- 33.5 Merke for bussens nummer plasseres over dører mot venstre side, med unntak av fremre dør. Det skal være minimum 50 mm avstand til andre merker eller kanter. Er det lite plass kan avstanden reduseres til 10 mm.
- 33.6 Dersom situasjon tillater det skal dette merket plasseres på lik høyde som merke for nødutgang og/eller merke «Gå ikke over veien før bussen har kjørt».
- 33.7 På merke for bussens nummer må bussens internnummer fylles inn før merket produseres.

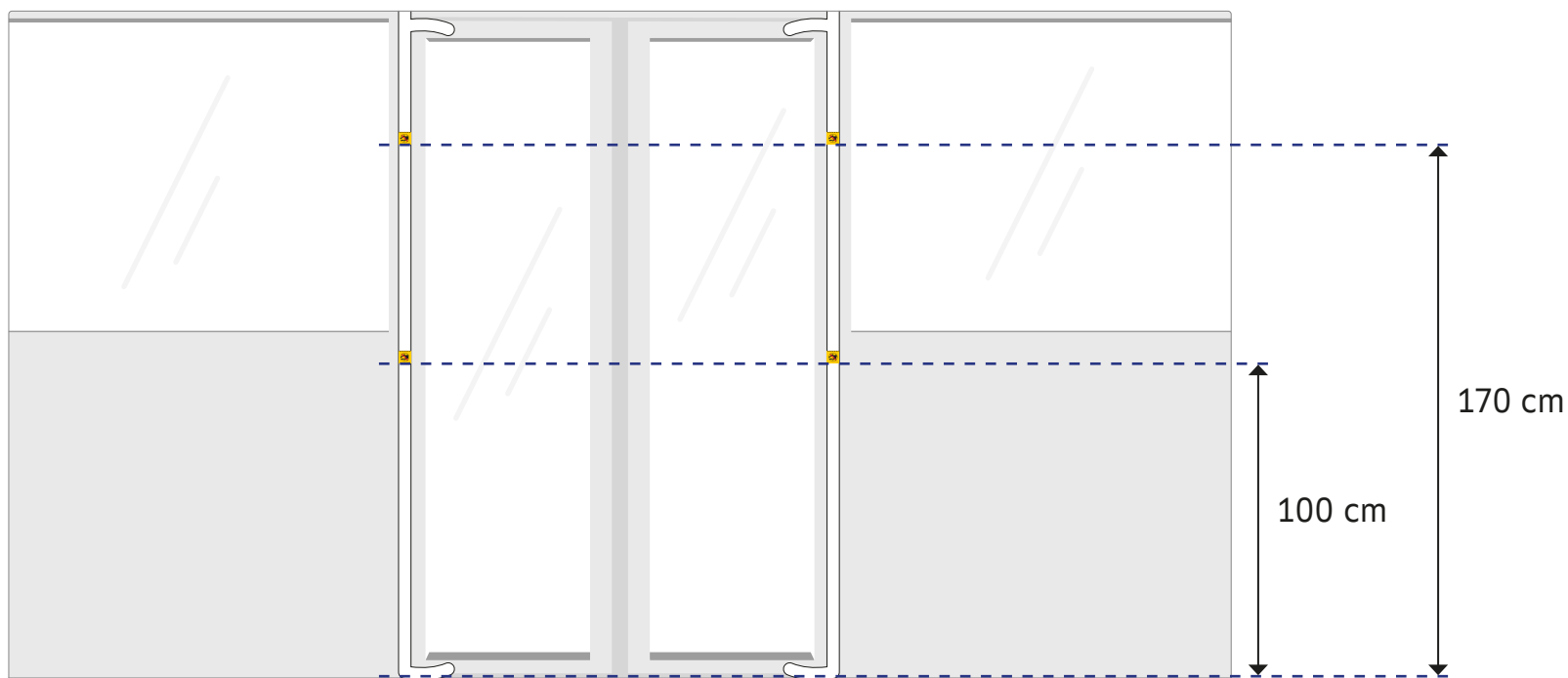
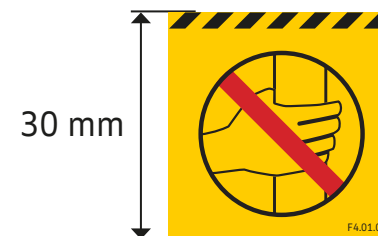
34 Merking av klemfare ved dørene

54

- 34.1 Hvis døren har bevegelige eller roterende stenger som det er mulig å gripe tak i, skal disse merkes med piktogram som viser at det ikke skal holdes i stengene. Det skal plasseres to merker på hver stang, henholdsvis 100 cm og 170 cm opp fra gulvet.

Produksjonsfil: «F4_01_01_Do_not_grab_30x30.pdf»

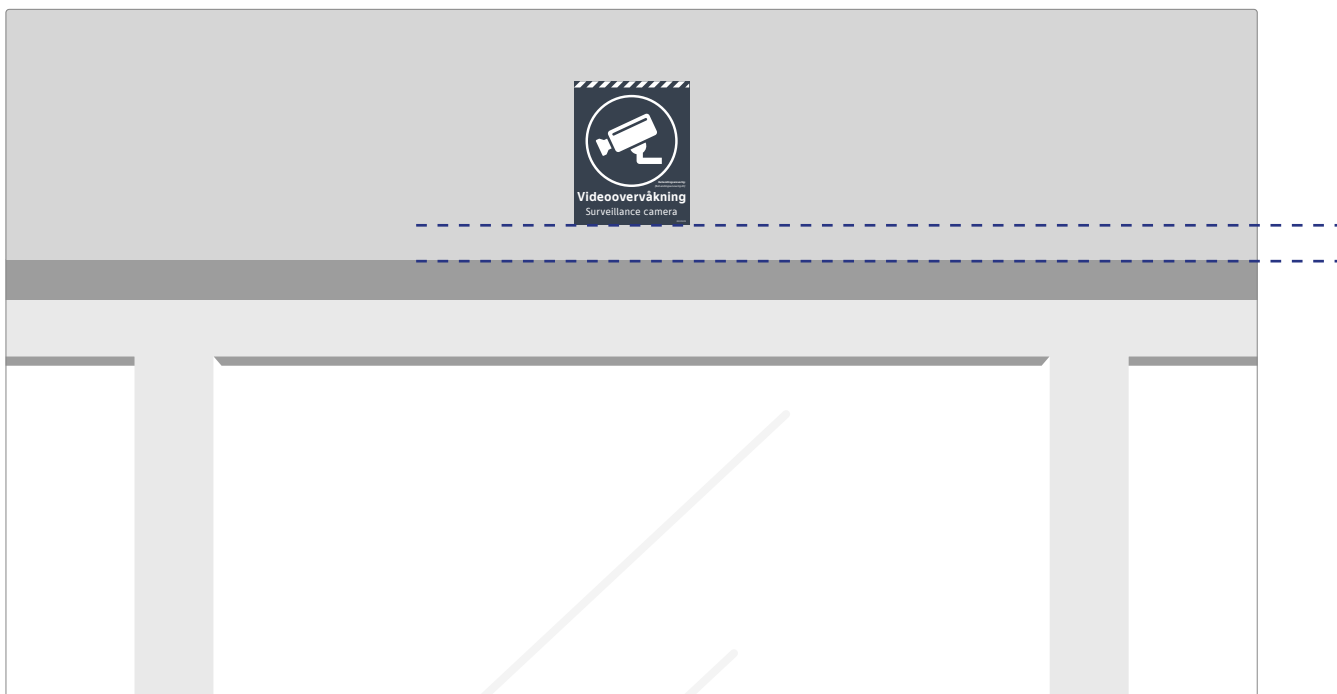
1:1

35 Merking av videoovervåking i buss

55

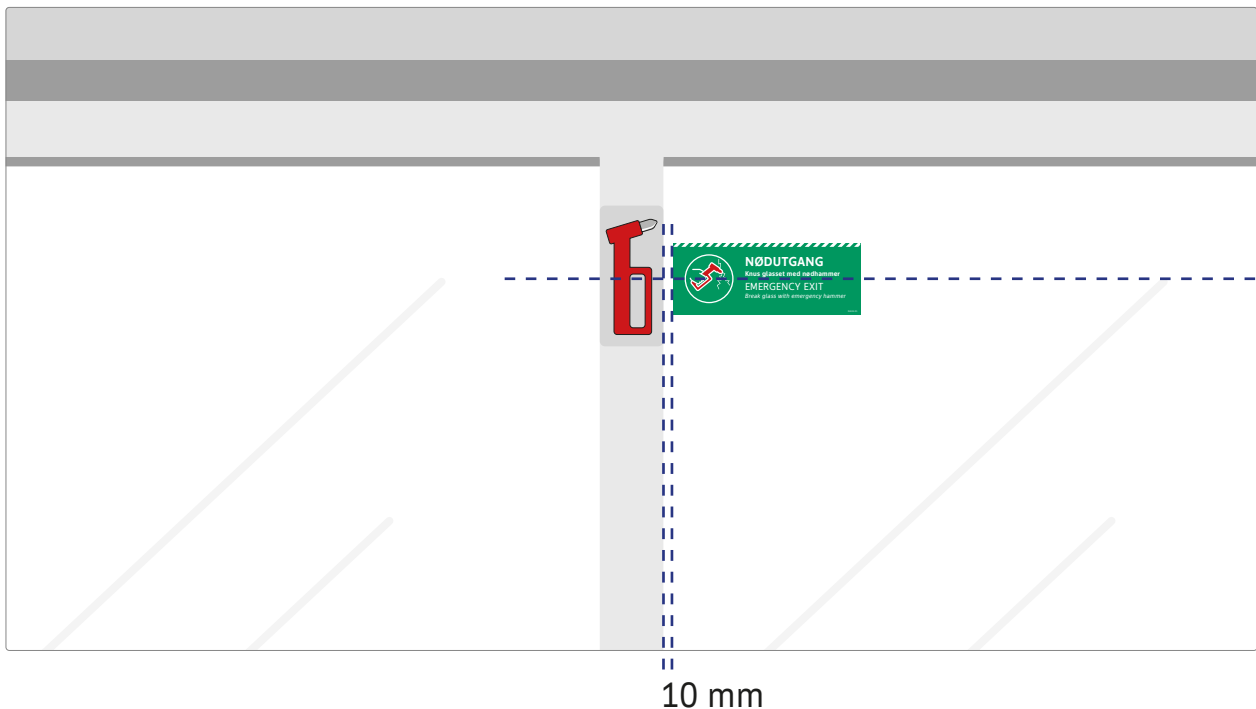
- 35.1 Merke «Videoovervåking» plasseres vis-à-vis døren, i takbuen på bussens førerside, slik at denne er synlig for kunder som stiger om bord. Det skal være 50 mm avstand til eventuelle kanter. Er det lite plass kan avstanden reduseres til 10 mm.
- 35.2 Teksten [Behandlingsansvarlig AS] erstattes med navn på Operatør før merket produseres.
- 35.3 For plassering i førerområde se punkt 31.

36 Merking av nødutgang på vindu

56

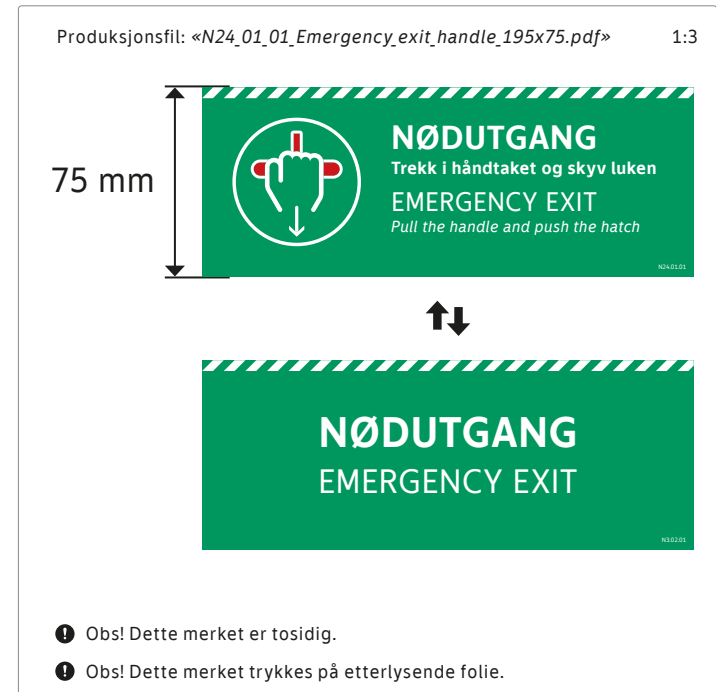
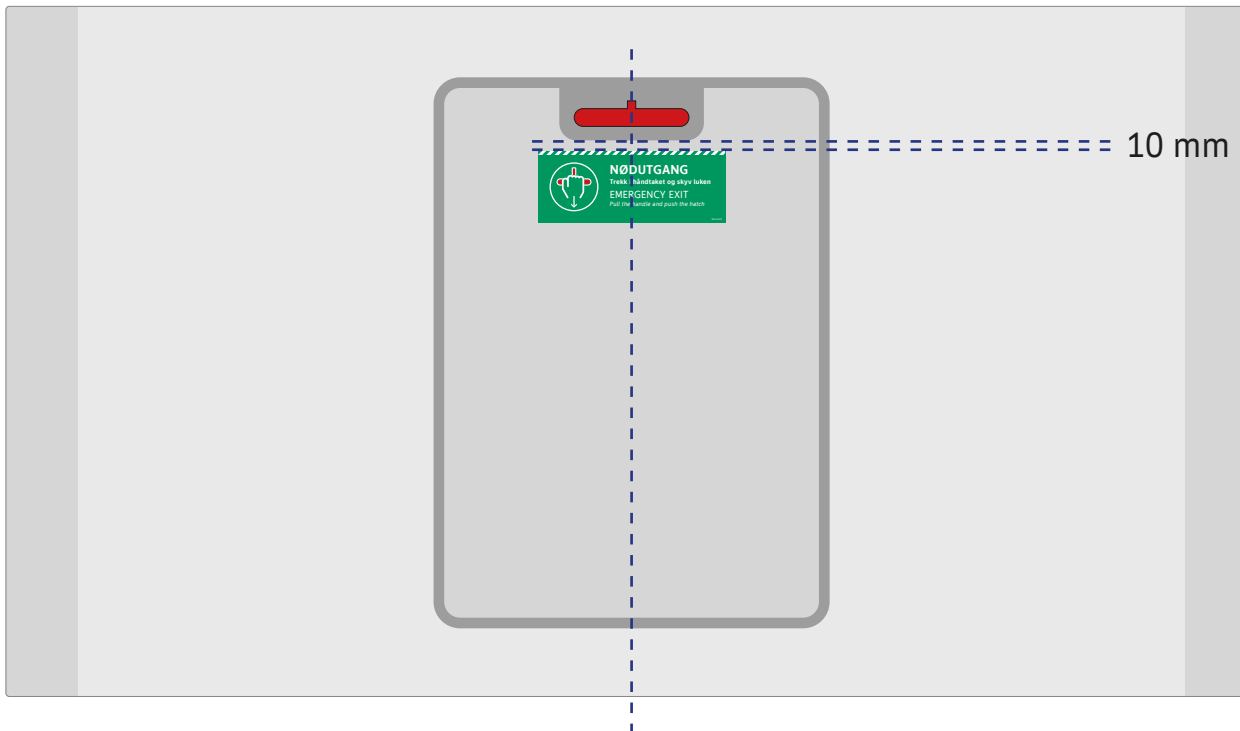
- 36.1 Merke for nødutgang knyttet til vindu plasseres langs kanten av vinduet, nærmest der nødhammer, eller annet interkajsonspunkt for nødutgangen befinner seg.
- 36.2 Merket skal midtstilles med interaksjonspunktet, med 10 mm avstand til vinduskant.
- 36.3 Merket skal være tosidig. Baksiden, som vender ut mot utsiden av bussen, skal være merket «Nødutgang».
- 36.4 Det er viktig at merket beskriver interaksjonen av nødutgangen på riktig måte.

37 Merking av nødutgang i tak

57

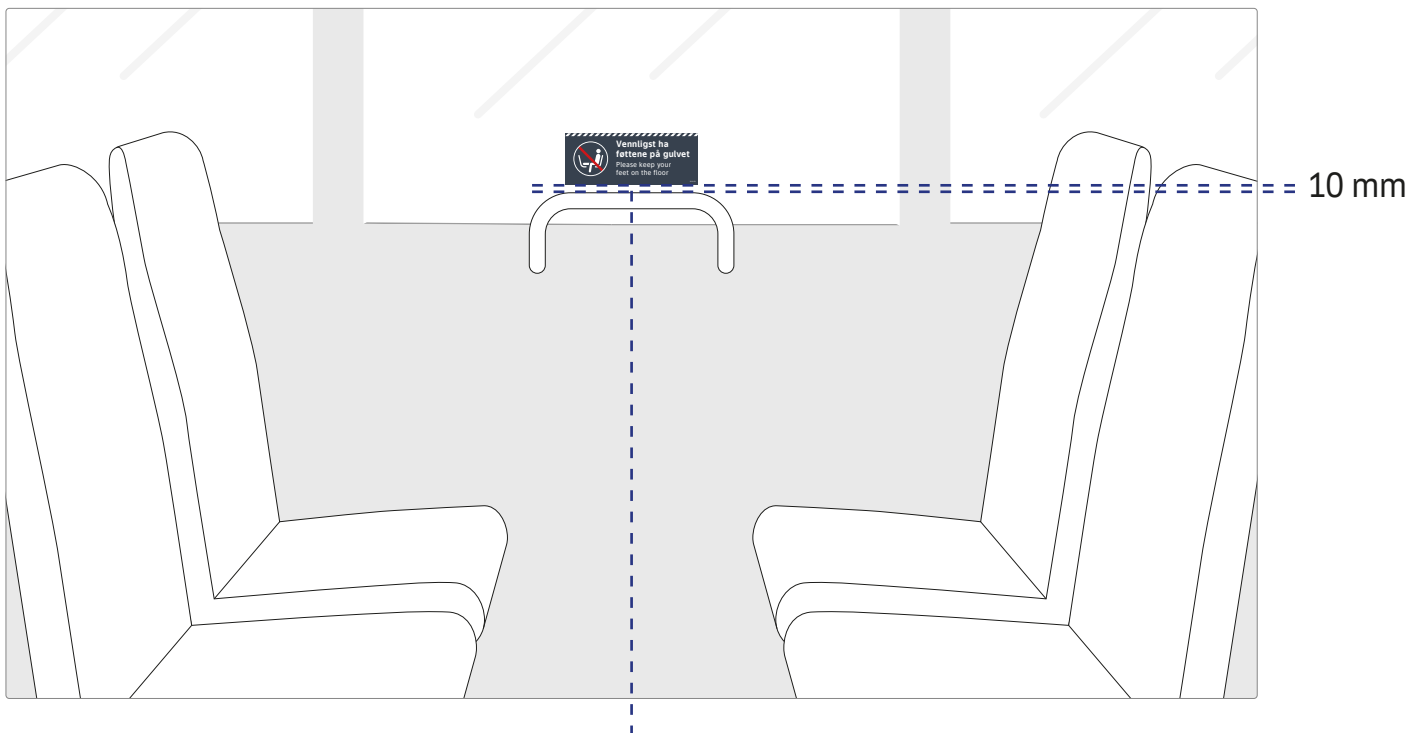
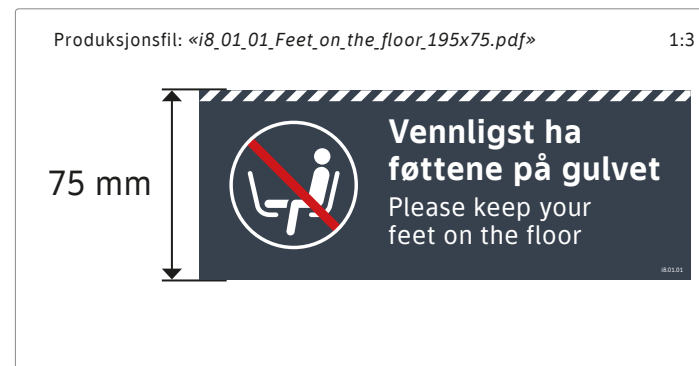
- 37.1 Merke for nødutgang i tak, plasseres på takluken midtstilt med håndtak eller annet interaksjonspunkt for nødutgangen. Det skal være 10 mm avstand til interaksjonspunktet, eller eventuelle andre kanter.
- 37.2 Sørg for at merket er plassert slik at leseretningen er riktig for passasjerer som sitter med bussens kjøreretning.
- 37.3 Merket skal være tosidig om takluken er av glass. Baksiden, som vender ut mot utsiden av bussen, skal være merket «Nødutgang».
- 37.4 Det er viktig at merket beskriver interaksjonen av nødutgangen på riktig måte.

38 Merking ved seter

58

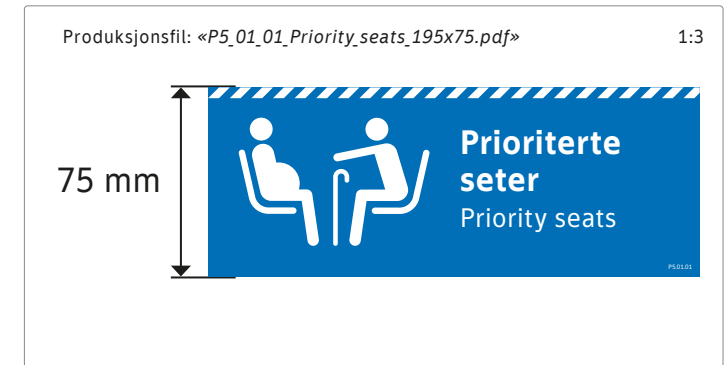
- 38.1 Merke «Vennligst ha føttene på gulvet» plasseres på vinduet midtstilt mellom motstående seter. Det skal være 10 mm avstand til vinduskant, eller eventuelle andre kanter.

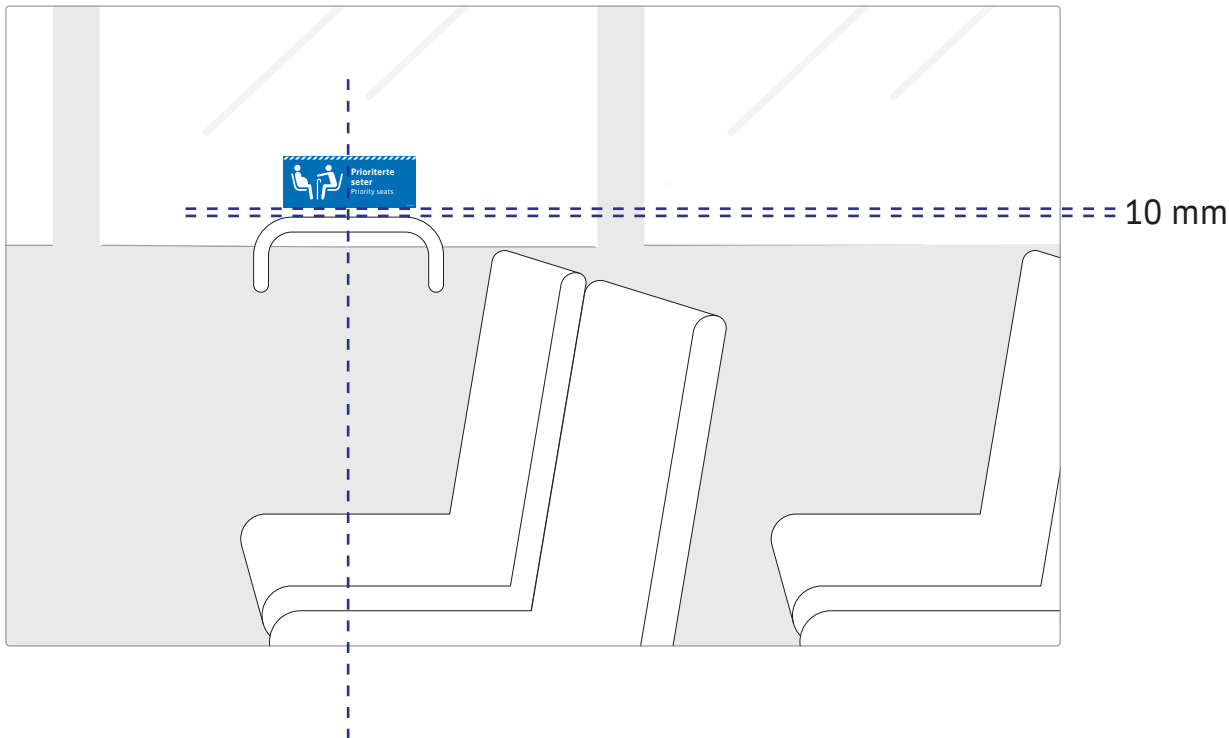
39 Merking ved seter

59

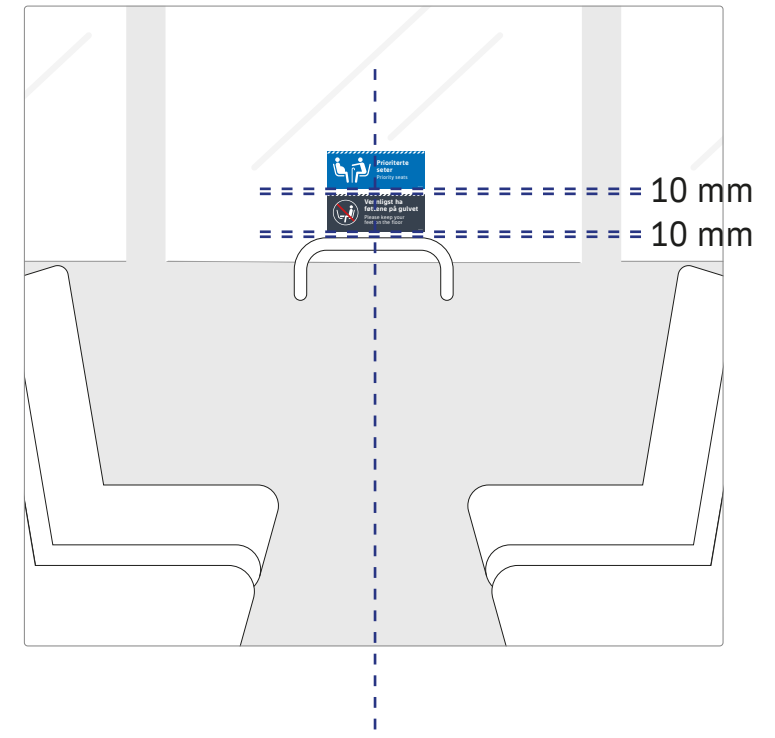
- 39.1 Merke «Prioriterte seter» plasseres på vinduet ved siden av den prioriterte sitteplassen. Det skal være 10 mm avstand til vinduskant, eller eventuelle andre kanter (eller håndtak).
- 39.2 Merket skal være synlig fra midtgangen selv når det sitter en person i setet.
- 39.3 Der det er motstående seter, skal det kun plasseres ett merke for «Prioriterte seter». Merket skal midtstilles mellom setene og skal alltid stå øverst i tilfeller det skal plasseres flere merker ved setene. Dette vil for eksempel være tilfelle når det både skal plasseres merke for «Prioriterte seter» og «Vennligst ha føttene på gulvet». Merkene skal da stå med 10 mm avstand som vist i illustrasjonen til høyre.

Plassering ved enkeltseter

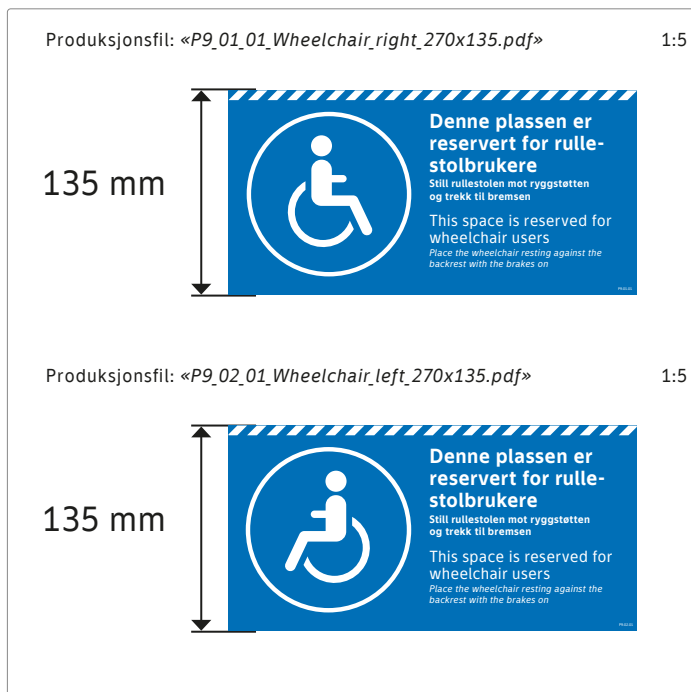
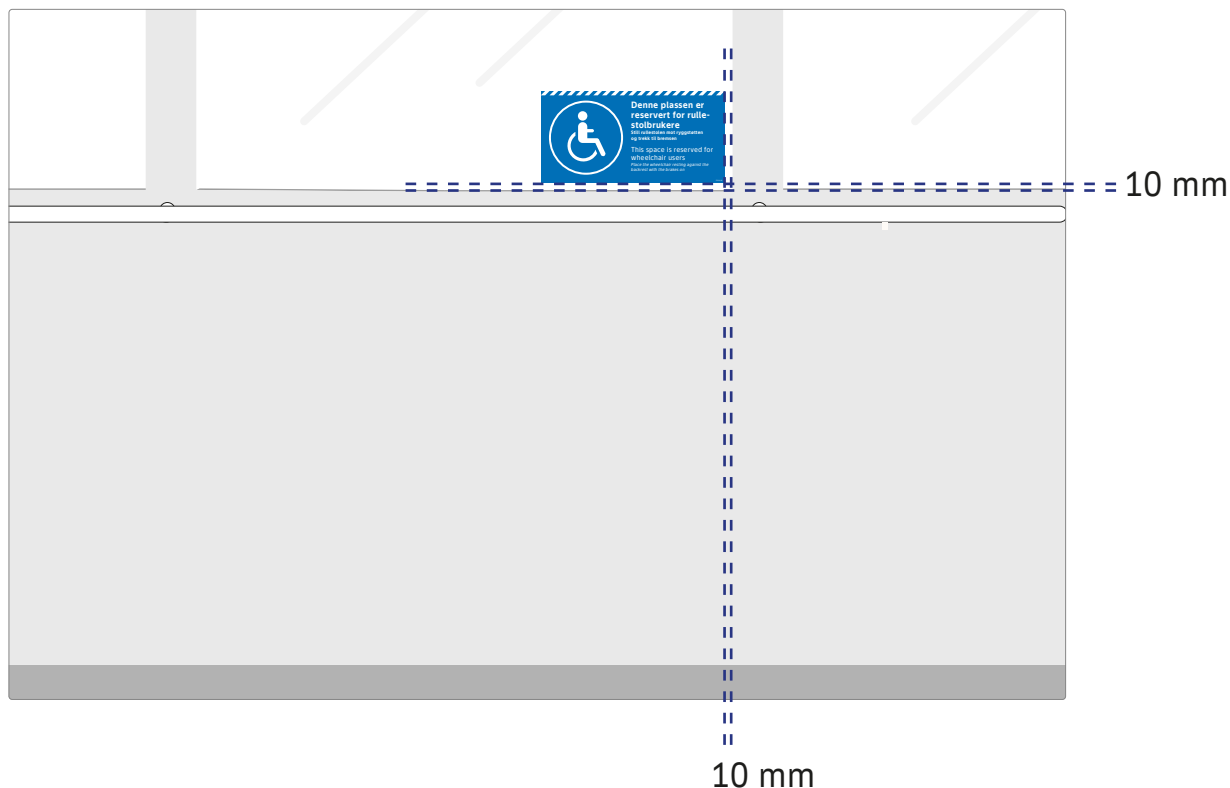
Plassering ved motstående seter

40 Merking i fleksområde

60

- 40.1 Merke «Denne plassen er reservert for rullestolbrukere» plasseres øverst i vinduskarmen i fleksområdet ved plassen som er tilpasset rullestolbrukere. Det skal være 10 mm avstand til vinduskant, eller eventuelle andre kanter.
- 40.2 Sørg for at det brukes den versjonen av merket der piktogrammet er vendt samme retning som rullestolen skal plasseres i bussen.
- 40.3 Hvis det er hensiktsmessig bør merket i stedet plasseres ved siden av eller under stoppsignalknapp knyttet til rullestolbrukere, med 10 mm avstand til knappen.

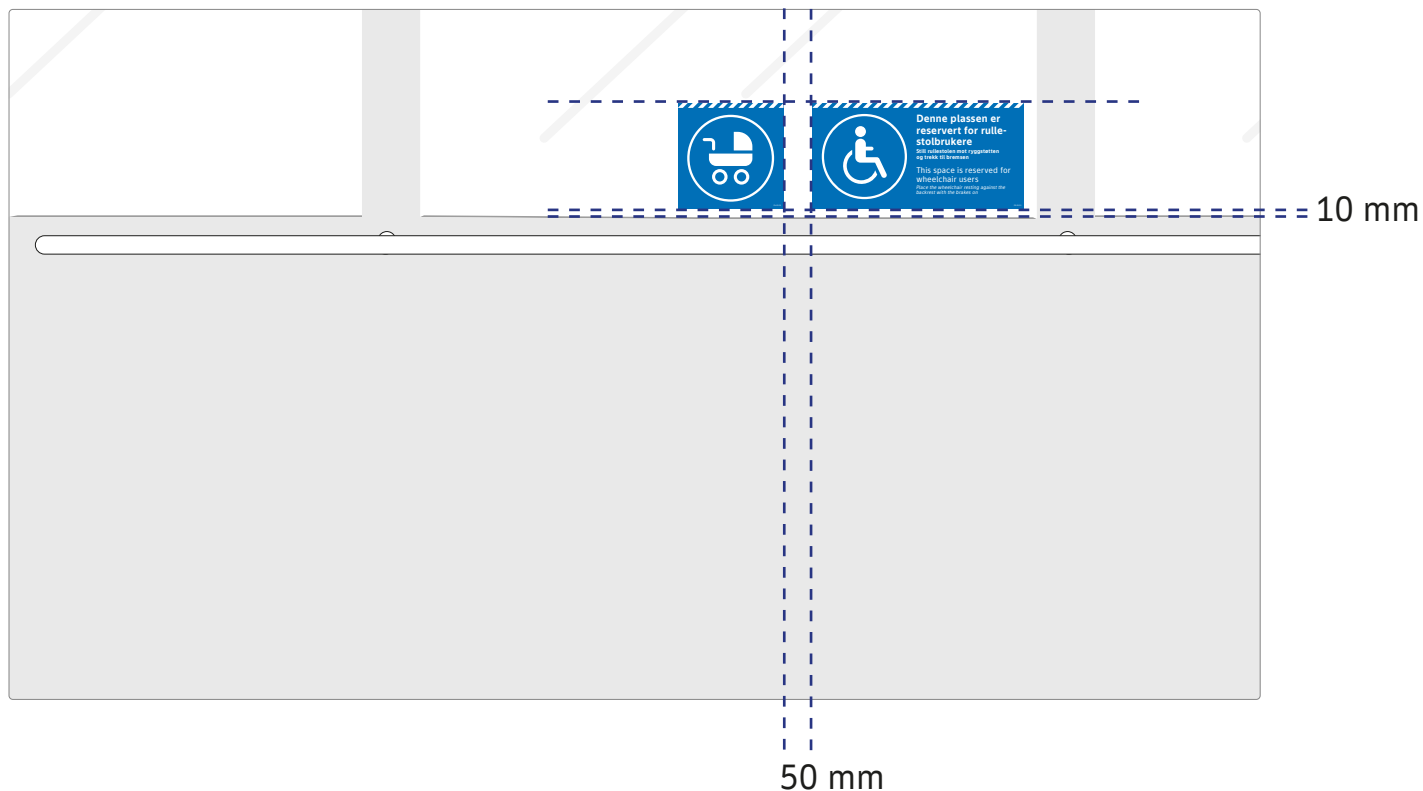
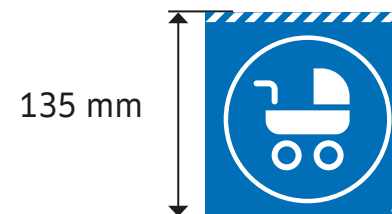
40 Merking i fleksområde

61

- 40.4 Merke for barnevogn plasseres nederst på vinduet i fleksområdet over plassen som er tilpasset barnevogner. Det skal plasseres på lik høyde med merke for rullestol, med tilsvarende avstand til vinduskant, eller eventuelle andre kanter.
- 40.5 Når rullestolplass og barnevognplass er på det samme stedet, skal merket for barnevogn plasseres til venstre for merket for rullestol, med 50 mm avstand.

Produksjonsfil: «P4_02_01_Pram_135x135.pdf»

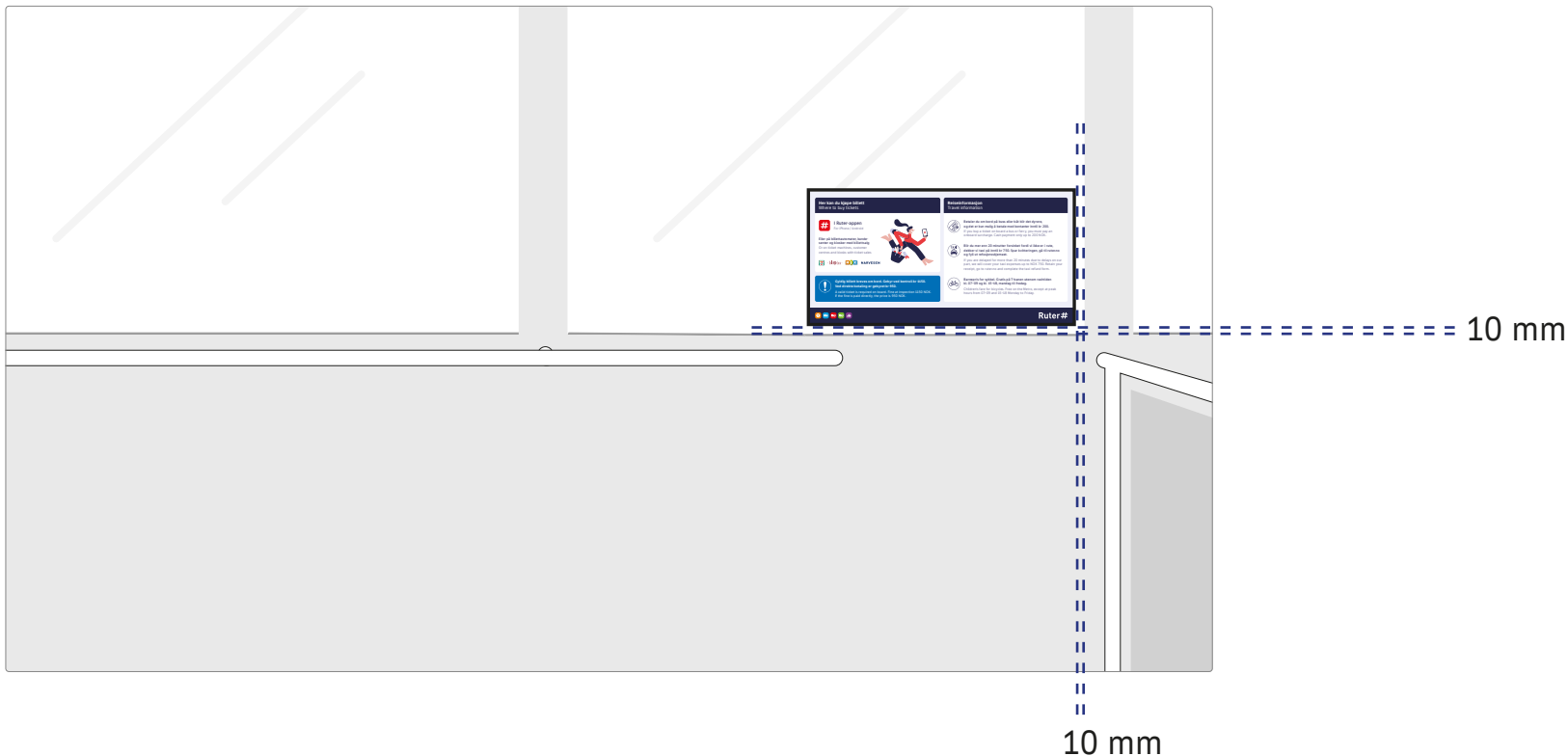
1:5

40 Merking i fleksområde

62

- 40.6 Oblat med betalingsinformasjon plasseres i nedre høyre hjørne på vinduet i fleksområdet. Det skal være 10 mm avstand til vinduskanter.
- 40.7 Merket plasseres på en sort bakgrunnsfolie. Ferdigprodusert merke og sort bakgrunnsfolie blir levert av Oppdragsgiver.

41 Merking av kortleser

63

- 41.1 Kortleser i bussen skal være merket med grønt IO-merke med hvitt symbol og tekst.
- 41.2 Merket skal være heldekkende på flaten som kortet kan leses av på, og kan derfor trenge justeringer avhengig av kortleserens fasong. Oppdragsgiver tilpasser produksjonsfilen etter egne mål.
- 41.3 Kortlesere der merket vises på en skjerm behøver ikke ytterligere merking.

